

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Sèrie P - Número 16 / IV legislatura / Segon període

Dimecres, 16 de setembre de 1992

Ple del Parlament

Presidència del Molt Honorable Sr. Joaquim Xicoy i Bassegoda

Sessió plenària núm. 13

Primera reunió

SUMARI

La sessió s'obre a les onze del matí i vuit minuts.

Debat sobre l'orientació política general del Consell Executiu (Punt únic de l'ordre del dia.)

Exposició: President de la Generalitat (p. 611).

Els antecedents del discurs (p. 611).

Grans temes generals fins a l'any 2000 (p. 611).

La població (p. 612).

El producte interior brut (p. 612).

La indústria (p. 613).

L'agricultura (p. 614).

El turisme (p. 614).

Els serveis (p. 615).

El territori (p. 616).

El medi ambient (p. 616).

SUMARI (2)

- La societat (p. 617).*
 - La formació i l'ensenyament (p. 617).*
 - El benestar (p. 617).*
 - L'habitatge (p. 618).*
 - La cohesió i el consens social (p. 618).*
 - La gent gran (p. 618).*
 - La situació de la dona (p. 619).*
 - Els recursos econòmics (p. 619).*
 - El finançament autonòmic (p. 619).*
 - La política econòmica espanyola (p. 620).*
 - Catalunya, nació (p. 621).*
 - Espanya, realitat plurinacional (p. 621).*
 - Posicionament geoeconòmic i geopolític (p. 622).*
 - l'Administració pública (p. 623).*
 - Síntesi: temes concrets sobre els quals cal actuar (p. 624).*
- La sessió se suspèn a un quart de dues del migdia.*

SESSIÓ PLENÀRIA NÚM. 13.1

La sessió s'obre a les onze del matí i vuit minuts. Presideix el president del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'oficial major i el lletrat Sr. Sol.

Al banc del Govern seu el president de la Generalitat, acompanyat de tots els consellers.

Ordre del dia

Punt únic: *Debat sobre l'orientació política general del Consell Executiu.*

El Sr. PRESIDENT: Comença la sessió.

Abans d'entrar en l'ordre del dia, aquesta Presidència proposa guardar un minut de silenci en memòria del que fou diputat d'aquesta cambra, l'il·lustre senyor Felip Lorda i Alaiz.

(La cambra serva un minut de silenci.)

Moltes gràcies.

D'acord amb l'article 123 del Reglament, aquesta sessió tindrà un únic punt de l'ordre del dia, que és el debat sobre l'orientació política general del Consell Executiu.

Té la paraula el Molt Honorable Senyor President de la Generalitat.

El Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT (Jordi Pujol): Molt Honorable Senyor President, senyores i senyors diputats, d'acord amb el que preveu el Reglament d'aquest Parlament, em presento davant la cambra per iniciar el debat de política general que, preceptivament, s'ha de fer cada any.

Aquest primer debat de política general d'aquesta legislatura l'he de relacionar amb tres altres discursos o plantejaments polítics d'aquests últims temps: el corresponent al debat del mes de setembre de l'any passat, el programa que Convergència i Unió va defensar en la recent campanya electoral i el meu discurs d'investidura del mes d'abril. El conjunt d'aquests quatre discursos defineix el que seran els objectius del nostre Govern durant els propers quatre anys.

A Catalunya, durant els darrers anys, hi ha hagut un progrés important en molts aspectes —no tot ell és atribuïble a l'acció del nostre govern, però en bona part sí que ho és. Per tant, és lògic que centrés el meu discurs d'ara fa un any en el que en vaig dir un nou impuls per a Catalunya, en la línia, bàsicament, que hem seguit durant els darrers anys, que era l'«Ara més» de la campanya electoral. En canvi, el menys pròpiament programàtic fou el d'investidura: donada la proximitat de la campanya electoral, em va semblar que no calia posar l'accent en les coses a fer, sinó en totes aquelles actituds que cal que tot poble tingui si vol anar endavant. Fou un discurs principalment centrat en l'enfortiment interior de Catalunya, un discurs i també una invitació al debat, però he de confessar que el que va prevaler en les rèpliques i en els comentaris que es varen fer fou l'interès per les formulacions polítiques, estrictament polítiques.

Es va discutir aleshores, i durant setmanes i mesos, sobre independentisme, federalisme, confederalisme, administració única, noves bases, etcètera. No em sap greu perquè sobretot els polítics hem de parlar molt d'això, i hem d'articular solucions

en aquest camp; però, tot i que —com després diré— crec que s'ha anat endavant en la consolidació nacional de Catalunya i s'hi continua anant, de fet, els progressos són lents, i la negociació, de vegades, arriba a ser desesperant. I això pot produir frustració si el país no és sòlid, no és fort i no té confiança en ell mateix i en el seu futur. La nostra força, i en un cert sentit les nostres fronteres —és a dir, la definició i delimitació del nostre poble— vindran determinades per la nostra cohesió interna i pel gruix cultural i espiritual de les persones i de la societat.

M'hauria agradat que, després del meu discurs d'investidura, aquests temes quedessin més en el centre de les reflexions i de les discussions públiques. Que no ho hagi aconseguit deu ser culpa meua, però no s'hi perdrà res si cadascú, des de la classe política i els mitjans de comunicació, pensa també si val la pena de fer un esforç perquè el pragmatisme, l'immediatisme polític o la polèmica o l'estricta i noble i necessari debat polític ofeguin tota aquesta altra problemàtica.

Avui els parlaré en termes molt més polítics, però tampoc immediatistes ni gaire detallistes. És més, en el meu discurs d'investidura vaig dedicar uns minuts a explicar amb detall algunes de les actuacions que, en línia de continuïtat amb la nostra acció anterior i d'acord amb el nostre programa, el Govern estava duent a terme o engegant —el mes d'abril. Però avui ni això faré, entre altres coses perquè l'acció de govern a desenvolupar continua estant definida —la de tipus immediat— i s'està aplicant, i perquè sempre hi haurà temps demà, si cal, de fer-ho. De fet, el discurs del president en aquests debats de política general no és més que un discurs d'entrada, que permet al president subratllar allò que ell creu més important o més urgent; l'autèntic debat ve marcat pels discursos dels dirigents de l'oposició, que no necessàriament han de cenyir-se al del president; aquest sí, en canvi, el president sí que, en canvi, aleshores, amb les seves rèpliques, s'ha de cenyir als termes plantejats per l'oposició.

Senyores i senyors, vull dedicar el meu discurs d'avui al que hem de fer fins a l'any 2000, i com ho hem de fer per no trobar-nos, aleshores, en una situació de bloqueig. De fet, com veuran, els parlaré del nostre horitzó 2000 i més enllà, i, com els deia, ho faré no amb un criteri molt concret o, àdhuc, detallista, com de vegades faig i m'agrada fer, sinó referint-me als grans temes generals i analitzant les grans opcions; és a dir, més que d'actuacions puntuals o de projectes concrets —que, ho repeteixo, si vostès volen, en puc comentar demà—, parlaré de la població de Catalunya; de l'estructura social del país i de la, al meu entendre, necessària mobilitat social; de la nostra identitat nacional i del repte que representa per a nosaltres combinar la doble necessitat vers la universalització i el reforçament d'aquesta mateixa identitat; els plantejaré la qüestió del nostre enquadrament geopolític i geoconòmic; els parlaré de la decisió que hem de prendre entre l'opció productiva o la dels serveis poc o gens lligats amb la producció; lligat amb això, tocaré el tema de l'aposta tecnològica; els parlaré de la vocació de Catalunya, del nostre paper a Espanya, a Europa, del missatge que podem donar.

A través de tot això espero que quedi dibuixat el país que volem per a l'any 2000 i per a després de l'any 2000, que es vegi clar quin país volem.

Segur que el meu discurs semblarà a alguns repetitiu; tinc com un motiu de satisfacció personal tenir avui, i defensar avui,

substancialment, les mateixes idees de fa molts anys. És lògic, per tant, que sovint el meu discurs sigui repetitiu encara que la presentació i els enfocaments variïn.

Sense anar més enllà, en el meu discurs del debat d'investidura —això de quin país volem—, ja la vaig fer, aquesta mateixa pregunta, i la vaig contestar, i és que, en realitat, donar voltes sobre aquesta pregunta, donar-li una resposta ambiciosa i anar veient si l'anem fent realitat és la raó de ser de la nostra política; és per això que fem política.

Com aspirem que sigui Catalunya l'any 2000 i quines perspectives més enllà volem que tingui?

Començaré parlant-los de la població. Segons els cens de l'any 1991, la població de Catalunya era de 6.051.913 habitants. Segurament, la població real era una mica més alta; primer, perquè hi ha municipis que manifestament no fan bé el cens i, segon, perquè una part important de la immigració negra i del nord d'Àfrica no hi figura. No seria bo per a Catalunya que tinguéssim d'aquí a l'any 2000 un creixement demogràfic molt fort; per exemple, que passéssim a set milions o més; però tampoc no ho seria que ens estanquéssim o que perdéssim habitants; hauríem d'arribar a l'any 2000 amb una població —entenc— entre els 6.400.000 i els 6.500.000. Això requereix una immigració moderada, que en bona part no serà espanyola, i una recuperació de la natalitat; són dos aspectes sobre els quals és difícil influir, però que no podem deixar de tenir molt en compte.

Tenim una natalitat baixíssima. Ja sé que a casa nostra parlar d'això, almenys fins fa molt poc, ha provocat sarcasmes i burles; però això, aquests sarcasmes i aquestes burles són una actitud irresponsable. Hi ha altres països europeus amb aquests mateixos problemes, però enlloc els polítics seriosos s'ho prenen en broma; tant li fa —per dir-ne alguns— que es diguin Miterrand, com Kohl, Delors o, en el seu moment, Olaf Palme. Tots ells han adoptat, o van adoptar, actituds a favor de més natalitat, sovint per conviccions morals, i sempre per l'interès general. Un país amb una molt baixa natalitat —naturalment estem parlant d'Europa, en què hi és aquesta molt baixa natalitat; no ho trasllem a altres continents—, un país amb una molt baixa natalitat i amb un alt grau d'envelliment és un país, més tard o més d'hora, condemnat a l'estancament, a l'esclerosi. Alemanya és un país molt poderós i que, malgrat algunes dificultats que ara té, tothom pensa que seguirà essent molt poderós, sempre que —diuen els analistes— el problema demogràfic no ho impedeixi; perquè Alemanya té una natalitat molt baixa i un creixent envelliment. Doncs bé, si això és cert per a Alemanya, molt més ho és en el nostre cas.

Ben entès que la recuperació de la natalitat no frenaria, almenys en gran part, la immigració; natalitat i immigració han deixat d'estar relacionades —o almenys ho estan molt poc—, perquè cada cop més la immigració va lligada al subdesenvolupament de determinades àrees, i sobretot a la negativa de la gent del país de fer determinades feines. La recuperació de la natalitat simplement faria més harmònic el creixement, asseguraria un esperit més jove i més dinàmic del que acabarem tenint, si com a poble ens envellim, i més enllà de l'estricta qüestió de la natalitat significaria un canvi d'actitud positiva. Un altre tema relacionat amb la població és la seva distribució; però d'això, en parlaré més tard, quan toqui el tema de l'equilibri territorial.

Passem ara al producte interior brut; en parlaré no en termes absoluts, sinó relatius, en relació amb la Comunitat Europea. Vostès saben que de 1983 a 1991 el producte interior brut català ha passat de ser de 84%, de representar el 84% de la mitjana comunitària —és a dir, si igualement, si fem la mitjana de la Comunitat a 100—, el 84% ha passat al 97. Això segons les dades menys favorables, perquè n'hi ha d'altres —concretament les de la FIES i del professor Fuentes Quintana— que situen la nostra renda, el nostre producte interior brut, més exactament, al 102%; això són maneres diferents de fer el càlcul. En tot cas, el cert és que hem guanyat moltes posicions —això sí, això queda clar—, moltes posicions. De tota manera i per situar-nos, i per saber realment on som i no basar-nos en falses impressions, on som respecte a altres, i per veure el camí que ens falta fer, els he de dir que en la primera suposició, és a dir, la del 97% per a Catalunya, el percentatge Rhône-Alps és de 107, el de Baden-Wuttemberg, de 118, i el de la Llombardia, de 139; i també és bo saber que el de les Balears és de 106; el de Madrid, de 97 i el del País Valencià, de 79, per situar-nos com a punts de referència.

No estic en condicions de dir-los ara: «l'any 2000 haurem passat de tant a tant»; això depèn de molts factors, alguns dels quals no controlem. El que sí puc dir és que el nostre objectiu és seguir pujant en el rànquing europeu i aconseguir l'equiparació amb les regions capdavanteres d'Europa, és a dir, amb les regions que són motors d'Europa; o sia que fem —i és això el que volia subratllar—, fem una clara opció de creixement amb certes matisacions que aniré explicant, però, en darrer terme, de creixement. És a dir, considerem que el creixement és una gran prioritat; sense creixement econòmic no hi haurà el benestar a què aspirem i, ni de lluny, podrem donar satisfacció a les expectatives de la nostra població; satisfacció que, com després diré, tenim necessitat de donar, si més no, en part.

Què ens permet creure que aquest creixement és possible? Un fort creixement, què ens permet creure que un fort creixement és possible? En primer lloc, el nostre voluntarisme, i això no és poc, si tenim l'encert de traduir-lo en una acció sostinguda i ben programada i eficaç; els recents Jocs Olímpics de Barcelona són una prova que això és possible, o bé haver guanyat en vuit anys onze punts en el percentatge de la renda comunitària, en el càlcul menys favorable, és una altra prova, i que els observadors i analistes de fora de Catalunya, espanyols i no espanyols, creguin que dintre d'Espanya som els qui realment hem fet una política de competitivitat i més hem reeixit en això, també és una prova, en aquest sentit.

Per altra banda, hi ha unes dades objectives que justifiquen la nostra confiança: hi ha la nostra situació geogràfica, que és bona i que hem d'explotar a fons; hi ha l'actual tendència al reforçament de la Mediterrània nord-occidental; hi ha el fet que hem aconseguit crear una societat oberta... Utililitzant una expressió pròpia dels sociòlegs nord-americans, la nostra és una societat d'acollida, allò que ells en diuen una *wellcome society*, i volem que ho sigui: d'acollida de les idees, de les persones, també dels capitals; hi ha a casa nostra un bon clima de convivència, que és una condició indispensable de progrés; hi ha un grau relativament bo de preparació de la gent i hi ha una tradició empresarial important.

Naturalment, no totes les cartes que tenim són bones; tenim una insuficiència d'instruments financers propis que afecta ne-

gativament la capacitat de decisió del país i la capacitat de resistència de les nostres empreses; tenim una insuficient vertebració de la nostra burgesia; tenim el perill —ja indicat— de poc creixement demogràfic i la nostra competitivitat tot i ser —com he dit— la millor probablement a nivell espanyol i tot i els progressos dels anys 80, en alguns camps no té encara el nivell que reclama la competitivitat internacional —i l'hem de millorar— i l'hem de millorar i de pressa.

Cal assenyalar tres aspectes més que poden condicionar el nostre objectiu a seguir progressant fortament, no ens podem contentar amb un progrés que no estigui per sobre de la mitjana europea. Hi ha —deia— tres aspectes que poden condicionar el nostre objectiu a seguir progressant per sobre de la mitjana europea i anar pujant en el rànquing del producte interior brut.

El primer és la política econòmica espanyola. Catalunya necessita —i crec que Espanya també— una política que afavoreixi l'economia productiva. És cert, és del tot cert —i així ho hem dit i defensat de fa anys—, que l'economia productiva reclama una inflació i un dèficit públic baixos; però està vist que una política que no equilibri l'acció monetària, la fiscal i la de suport a les empreses —entre altres a través, també, dels mecanismes fiscals—, acaba portant a un atzucac.

El segon aspecte a considerar i que pot influir en el nostre propòsit és l'europeu; la integració ha tingut fins ara, per a nosaltres, més aspectes positius que negatius —també n'ha tingut de negatius, però més de positius que de negatius. Però el panorama comunitari, a hores d'ara, és incert i no només pel referèndum francès, encara que, com crec i espero i desitjo que el «sí» guanyés a França —i crec que guanyarà—, seguirà essent cert que Maastricht pot representar durant els propers anys un cert fre al creixement, que serà més o menys acusat, naturalment, segons els països i la política que facin —i això comença a tornar a ser responsabilitat nostra.

Finalment, el tercer punt a considerar és el perill que l'evolució ascendent que durant els darrers anys, dècades, ha tingut el sud d'Europa, i especialment la nostra àrea mediterrània nord-occidental, es veïés alterada.

En el segon d'aquests tres punts —l'europeu—, la nostra capacitat d'acció és limitada; dic limitada, no és que sigui nul·la, però és limitada. En canvi, sí que podem influir molt en els altres dos, en l'espanyol i en el mediterrani, i ho hem de fer. Però, en tot cas, el que no hem de deixar de fer és el que depèn més directament de nosaltres, i ara parlaré d'un d'aquests temes que depèn més directament de nosaltres, que és fer més productiu, fer més competitiu i eficaç, més competitiu i eficaç el nostre sistema productiu; els parlaré d'això ara.

El Govern de Catalunya aspira a crear una economia i un país equilibrats, amb la indústria com a principal element vertebrador, amb l'agricultura i el turisme com a elements d'equilibri i amb tots els serveis que la indústria, l'agricultura i el turisme requereixen. Hi haurà un sector de serveis no vinculat a l'activitat productiva, i n'esmentaré dos que poden ser molt importants en el nostre cas, que són el sanitari i el cultural, i que després també tenen traduccions productives, però que, en principi, no arrenquen de la producció. O sigui, hi ha uns sectors no vinculats directament a l'activitat productiva que poden fer molt de bé, però entenem que l'eix de la nostra economia ha de ser una producció diversificada, competitiva i de vocació internacional.

Per tant, d'aquí a l'any 2000 entenem que el Govern català ha de defensar, tant com les seves competències i les seves possibilitats econòmiques ho permetin, la indústria del país. Això no entra gens en contradicció amb la política de captació d'inversions estrangeres que hem practicat fins ara i que seguirem practicant; ben a l'inrevés, hem de seguir fent —com deia—, de Catalunya un bon lloc d'aterratge de moltes inversions de fora; un país d'acollida —deia abans— d'homes, projectes i capitals.

És una política que valorem positivament pels seus resultats directes, per exemple, per la creació de llocs de treball o per l'aportació al nostre producte interior brut, i també pels indirectes, especialment, per l'elevació que en general ajuda a fer del nivell tècnic del país. Però, al mateix temps, hem de defensar a fons la indústria d'aquí, la de la gent d'aquí, perquè la penetració de capital de fora no ha de ser, no hauria de ser el fruit de la fragilitat, com de vegades és, o de la manca de competitivitat de les nostres empreses, sinó fruit del nostre interès. Això vol dir que hem de continuar la política de comunicacions i de terrenys industrials i proporcionar-li —de proporcionar a la indústria— els recursos naturals que necessita, especialment aigua i energia.

Respecte a l'aigua i l'energia hem d'insistir en la política d'estalvi, però, a més, hem d'accelerar la dosificació del territori —ara ja en marxa—, i haurem de tornar a reclamar l'acceleració de la implantació a nivell comunitari del mercat lliure de l'energia. Un dels handicaps més grans de la nostra economia productiva, des de la siderúrgia no integrada als hivernacles de flors i d'hortalisses, és el cost de l'energia. D'aquí ve que el Govern de la Generalitat haurà d'insistir davant del Govern espanyol perquè no es retardi l'entrada en vigor del mercat comú de l'energia.

Malgrat els esforços d'aquests últims anys, la nostra indústria no té prou R+D —recerca més desenvolupament—, i en certs sectors li manca tecnologia; per tant, la transferència tecnològica, la innovació i la recerca han de ser camps concrets d'ajut a les empreses. La formació professional ha de rebre una atenció especial i, malgrat les limitacions de la legislació espanyola, ha de ser cada cop més dual. El desenvolupament universitari s'ha de fer en bona part pensant en les necessitats de l'economia.

Catalunya és un país que basa molt la seva economia en les petites i mitjanes empreses. No tot és positiu en això, però és el que tenim, i no deixa de ser cert que un país amb moltes petites i mitjanes empreses versàtils i innovadores —i nosaltres en tenim moltes, d'aquestes, afortunadament— té una base econòmica i social molt sòlida. En tot cas, aquesta és la nostra força principal, és aquesta. És a dir, és una força que té bones possibilitats, naturalment, si pot treballar en bones condicions. I que ho pugui fer, que pugui treballar en bones condicions, en part és feina del Govern de la Generalitat, però cal tornar a recordar que també és del de Madrid, i en certs aspectes d'una manera decisiva.

D'aquest teixit de petites i mitjanes empreses en surten alguns grups industrials importants i amb capacitat de projecció exterior. Aquests grups els hem d'estimular i, en general, hem de fomentar la inversió a l'exterior, així com reforçar tots els instruments que tenim de comercialització internacional. Permetin-me dir de passada al nostre món empresarial que el fet que la pesseta estigui exageradament alta perjudica, és veritat, perjudica greument les nostres exportacions i el nostre turisme, però facilita, en canvi, les inversions a l'exterior.

Resumint diré que l'objectiu és ajudar a crear un sector secundari especialitzat i modernitzat, capaç de desembocar en una fase postindustrial de l'economia, amb el ben entès que el mot «postindustrial» és confusionari, perquè de fet postindustrial segueix volent dir industrial i productiu. Productiu amb més sofisticació, evidentment, amb més tecnologia i més recerca, posant l'accent en els intangibles i, com deia, en la comercialització i, en general, amb un alt grau d'internacionalització en tots sentits, però en darrer terme, en l'origen també de l'economia postindustrial, hi ha un necessari procés —i bàsic i fonamental procés— de producció.

Naturalment, economia productiva no és només indústria, és també agricultura. En parlar d'agricultura no ens podem enganyar i, sobretot, no podem enganyar. No podem silenciar la seva seriosa problemàtica. No és un problema només català o espanyol; és un problema europeu i mundial. És un problema de gran, gran, profunditat, àdhuc mental i moral, perquè pensin el següent: des que l'home es va fer sedentari i pagès, fa vuit o nou o deu mil anys, la preocupació sempre ha estat produir més, conrear millor, treballar més durant deu mil anys, fins abans-d'ahir. Ara, de cop i volta, a molts pagesos se'ls diu: «Cobrareu per treballar menys o per no treballar, cobrareu si arrenqueu les pomeres o sacrifiqueu les vaques, no cobrareu si teniu més pomeres o feu produir més les vaques.» Al cap de deu mil anys, és tota una revolució mental això, profundíssima i penosa i perillosa; i tanmateix perillosa i que desborda el camp de la pagesia, per entendre'ns.

Tanmateix el món necessita agricultura i necessita pagesos i sobretot en necessita Catalunya. Allò que deia jo un dia a un alt funcionari de Brusselles, que m'explicava aquestes coses, que sobraven molts i molts pagesos i és veritat que n'hi hauria menys amb el temps, de pagesos —ja n'hi ha menys ara—, però deia: «Escolti, molt bé, deuen sobrar molts pagesos, però els de Catalunya no.»

Naturalment, i si vostès volen, és una resposta fàcil, però en tot cas és cert que Catalunya necessita la pagesia, la necessita per a la seva economia, la necessita per al seu equilibri territorial, la necessita per a la seva cohesió social i nacional i, a més, pesa sobre tots nosaltres, el menys pagès de tots nosaltres, pesa sobre tots nosaltres l'exigència moral de fer justícia a la pagesia. En som deutors per molts conceptes, ara i històricament; per tant, jo no faré com alguns governants europeus, i també espanyols, que quan parlen d'economia, del món agrari, simplement se'n descuiden; hi ha llarguíssims documents i discursos sobre economia i sobre bancs de convergència, de pàgines i pàgines, en què la paraula economia —perdó, la paraula agricultura— ni surt. No en diuen ni un mot. No ho farem. O sigui el que farem serà defensar la nostra població agrària molt a fons, si honestament hem d'advertir que d'aquí a l'any 2000 disminuirà més del que ja ha minvat fins ara.

En tot cas, les inversions que estem fent, i que seguirem fent, demostren que no deixarem de banda aquest sector de la nostra població; demostren també que, malgrat tot, creiem que hi ha futur per a l'agricultura i la ramaderia, si no ho creguéssim no hi gastaríem el que hi gastem.

El proppassat més de juny hi hagué en aquest Parlament el debat sobre l'estat de l'agricultura a Catalunya. Em remeto a ell pel que fa a les actuacions que el Govern pensa dur a terme. El pressupost que presentarem d'aquí poc més d'un mes tindrà en

compte les conclusions del debat, i dintre de l'estretor pressupostària que tots endevinem que hi haurà, i en la qual ens haurem de moure, l'agricultura serà una de les nostres prioritats. En el cas concret de l'agricultura, és especialment manifesta una feblesa molt principal de la nostra economia en general —tota la nostra economia—, que ja he comentat abans i que és la deficient comercialització dels nostres productes dintre i fora del mercat espanyol. Durant els anys propers a això, hi hem de dedicar una atenció molt principal.

Que previsiblement la població estrictament agrària baixi durant aquesta dècada no vol dir que les comarques rurals de Catalunya hagin de recular, ben al contrari, moltes d'elles han començat a recuperar-se. Tothom ja ha entès —crec, també la pagesia—, que cap comarca podrà tenir el ritme de creixement que volem que tinguin només a base d'agricultura i ramaderia, per bona que sigui la producció i per més que millorem la nostra comercialització. Això és així arreu, no és aquí només, arreu, a Europa, als Estats Units. Minnesota, que és uns dels estats agrícoles més rics de Nord-amèrica, de fet no podria estar en el nivell que està si no tingués, a més, per entendre'ns, doncs, la gran indústria de Minneapolis i de Saint Paul que ho complementa, que complementa la base industrial de l'Estat.

El que hem de fer, per tant, és defensar amb extrema energia la nostra agricultura, però al mateix temps complementar i equilibrar l'economia de les comarques de tradició agrícola amb el turisme o la indústria o tots dos alhora segons els casos. O sigui, que la industrialització difosa, la formació del turisme, el foment de l'artesania i l'aprofitament de tots els recursos locals han de seguir essent objecte d'atenció preferent del Govern. La industrialització difosa —ho repeteixo—, la promoció del turisme, el foment de l'artesania i l'aprofitament de tots els recursos locals. Tot això junt més, bàsicament, una agricultura i una ramaderia consolidades seran garantia del creixement harmònic del país.

Parlem ara de turisme. Ha estat un motor de creixement molt important, ho ha de seguir essent i ho pot seguir essent. Ara representa el tretze per cent del producte interior brut català i un percentatge per l'estil —potser un pèl més—, pel que fa als llocs de treball. L'objectiu és que ara no baixi d'aquests nivells. Durant els dos darrers anys hi ha hagut un relatiu estancament pel que fa al turisme estranger: s'ha passat de 15.325.000 turistes l'any 89 a 14.809.000 el 90, i s'ha tornat a pujar a 15.377.000 el 91, però en canvi el turisme procedent de la resta de l'Estat ha crescut, i sol ser un bon turisme. En tot cas, la Generalitat fa un esforç perquè segueixi creixent.

Enguany, el balanç gairebé segur que no serà bo, però el 1992 és un any atípic que no serveix per calibrar la tendència i els resultats de la política que s'està fent. Quina és aquesta política? És una política que ha elevat notablement la qualitat hotel·lera i dels càmpings, que ha incrementat molt el nombre d'amaratges esportius —i l'incrementarà—, que ha promociat la construcció de camps de golf, que ha millorat les instal·lacions d'esports d'hivern i que ha intensificat els esforços en el capítol de formació, i que ho seguirà fent. És una política que ha col·laborat eficaçment en el desenvolupament, fins fa poc modest, del turisme de les comarques interiors i de muntanya. Per altra banda, s'han fet i s'estan fent obres d'infraestructura del tot necessàries per a les comarques turístiques, tant de la costa com de l'interior, que van des de les carreteres a les portades d'aigua.

A això hem d'afegir les noves possibilitats de la ciutat de Barcelona, l'incrementat coneixement que en el món es té de Barcelona i de Catalunya, i diversos projectes com Tibigardens o l'explotació turística del delta de l'Ebre i d'altres zones de Catalunya fins ara inexplorades.

Amb tot, ens hem de preguntar: és això suficient? Personalment crec que el que s'està fent és el que hem de fer, i que el turisme no solament seguirà fent una gran contribució al producte interior brut català, sinó que serà un ajut important per a l'equilibri territorial. En tot cas val la pena recordar als qui contempen l'estat del turisme amb termes de catastrofisme que les cinc primeres comarques en el rànquing català del producte interior brut per càpita —per càpita naturalment—, són turístiques. Bé, això no treu de tota manera que calgui estar atent per encarar els canvis que s'acosten.

Toca finalment parlar dels serveis. Després de deixar-ne fora el turisme, que normalment s'enquadra en aquest capítol. Què representen en l'economia catalana? Què hem d'aspirar que representin? En termes d'ocupació representen el 42%, un cop descomptat el turisme, és a dir, molt. Per això hi ha qui parla de la terciarització de l'economia catalana i qui creu que això s'hauria d'intensificar, però el cert és que bona part d'aquests serveis ni serien necessaris, ni existirien, ni tindrien vida, si no hi hagués una important economia productiva. Ja he dit abans —i ho repeteixo ara— que pensant en l'avui i també en l'any 2000 i després, després del 2000, entenc que el nervi de la nostra economia passa en primer lloc per la indústria, ben complementada per l'agricultura i el turisme.

Quina és la base de la força econòmica d'Alemanya? És la seva indústria i la competitivitat de la seva indústria, i el mateix val per al Japó. És a partir de la seva força industrial que alemanys i japonesos practiquen arreu una intel·ligent política comercial. Quina és la clau de la relativa reculada dels Estats Units? Sobretot la pèrdua de la competitivitat de la seva indústria.

Això no minva en res la importància creixent dels serveis. Només el llistat dels sectors de serveis amb els quals treballa la Conselleria de Comerç, Consum i Turisme dona idea de la seva importància. És un llistat propi, el de la Conselleria, però inspirat en el que utilitza la divisió de serveis de la Comissió de la Comunitat Europea. Són els següents: banca, assegurances, consultoria d'empreses, serveis jurídics, serveis d'auditoria, de comptabilitat i de control, oficines de consultoria financera i econòmica, enginyeria, arquitectura, estudis de mercat, relacions públiques, publicitat, màrqueting, serveis relacionats amb l'exportació, manteniment, disseny, serveis de seguretat, càtering, transport i distribució, selecció de personal, mesura i control de qualitat, recuperació, marques i patents, serveis postvenda, gestió d'estocs, serveis lingüístics, etcètera. La llista és molt més llarga, però no he d'abusar de la seva paciència.

Queda clar que una societat, una economia i un país que aspirin a la competitivitat i a la qualitat que volem que tingui la Catalunya del 2000 necessita un sector de serveis extens i sofisticat; també és cert que la tradició més aviat productivista i industrialista de Catalunya —tot i que com ja he dit em sembla bona— fa que de vegades no es doni prou importància..., a Catalunya a vegades no donem prou importància a segons quins serveis. I també és cert que aquest és un sector, almenys en part, procliu al minifundisme, almenys aquí, i que els poders públics

han d'ajudar a estimular l'associacionisme i millorar el marc jurídic.

Per tant, tot el que us he dit no pretenia disminuir la importància del sector, sinó fer veure que el seu creixement es fa majoritàriament al servei d'una economia productiva cada cop més sofisticada. I només repassant la llista que els he llegit això es fa patent.

A part d'això i en aquest camp dels serveis, tres punts crec en cas aprofundir. L'un és el dilema aparent o reals, segons com es miri, entre grans superfícies de grans magatzems, etcètera i, el comerç petit i mitjà, generalment autòcton. En el conjunt d'Espanya, Catalunya és el país amb menys superfícies, amb menys grans superfícies. Això és degut al fet que, si bé el Govern de la Generalitat entén que hi ha d'haver una entrada d'aquests grans comerços, creu que s'ha de fer gradualment a fi de donar temps a la resta de comerciants de posar-se al dia i en condicions d'especialitzar-se, d'associar-se i de sobreviure bé —no de fer la viu-viu només: de sobreviure bé. Els que ho vulguin fer i en sàpiguen, que no seran tots ni han de ser tots, faran això —ni han de ser tots. Aquesta política respon al criteri que el comerç petit i mitjà, i a més autòcton, representa un element important i positiu de teixit social, un factor de cohesió social.

El segon punt que volia comentar és tot el referent a comercialització internacional, tant dels nostres productes industrials com agro-ramaders. Contràriament al clixé tradicional, els catalans no som prou bons venedors. Això val en primer lloc per als empresaris privats, tant individualment com quan s'agrupen en cooperatives, consorcis, etcètera, però el Govern de la Generalitat haurà d'ajudar més en aquest sentit.

I el tercer punt que mereix una referència especial és el de la nostra feblesa financera. Això no té remei ni fàcil ni, sobretot, ràpid. Per altra banda, com abans he dit, el nostre món empresarial i la nostra burgesia no estan prou vertebrats; hi ha una cohesió fonda en el nostre món empresarial, això sí, que fins i tot té una gran capacitat d'incorporació de gent nova, i és molt bo això: és la mobilitat social de la qual després parlaré i que facilita la integració de molta gent nova de procedència més modesta i en bona part d'origen immigrat, això és molt positiu; en canvi, té una insuficient capacitat d'acció i de direcció col·lectives. I de cara a disposar d'una força econòmica estable i de grans possibilitats, això és negatiu; fa que la nostra societat actuï a base d'una innegable creativitat, però sense prou base i, per tant, sense prou continuïtat, a batzegades. D'aquí a l'any 2000 això ho hauríem d'haver resolt. No és només una obra de Govern i, per tant, en parlo de passada i convido el Parlament i les forces polítiques i socials del país a reflexionar-hi, perquè és un dels déficits més greus que tenim.

Abans de tancar aquest capítol dedicat al nostre sistema productiu, recapitulo el que he dit —i perdonin la meua reiteració— dient que la nostra opció té sis punts bàsics: economia productiva, creació dels serveis que aquesta necessita, foment de la iniciativa autòctona, captació d'inversió estrangera, internacionalització en tots sentits —inversió i comercialització— i millora substancial del nostre nivell tecnològic.

Senyores i senyors diputats, si insisteixo tant en la producció i en la competitivitat és perquè ens hi juguem ser un país de punta o un país de segona o tercera fila. Però cal tenir en compte dues coses: primer, la competitivitat i la riquesa no són el valor suprem encara que a vegades ho sembli —no ho són—; i

segona, la competitivitat necessita un marc adequat, un marc adequat territorial, financer, legal, social, cultural, humà. Per tant, després de parlar a propòsit d'aquest projecte de país que els estic presentant per a l'any 2000, després de parlar de la població, del producte interior brut i de l'economia, ara els he de parlar de l'ordenació, de l'equilibri territorial, de la problemàtica social del país i del consens i dinamisme socials, de l'Administració pública i de l'enquadrament exterior de Catalunya.

Parlaré del territori. Ja saben —i fa anys que ho diem i que actuem en aquest sentit—, ja saben que els tres eixos d'actuació de política territorial del Govern de la Generalitat han estat les comunicacions, la creació de punts de riquesa i de treball *in situ* i la creació de bones condicions de benestar i de promoció individual i col·lectiva. Creiem que aquesta política, tal com l'estem fent, va donant resultats; per tant, la continuarem amb els retocs que calgui i tant com les nostres possibilitats ho permetin. O sia, que continuarem la política de comunicacions i transports, i de telecomunicacions —sobretot de telèfons—, de construcció per tot el territori de centres d'assistència primària i d'hospitals i d'implantació de les àrees d'assistència sanitària, de bona cobertura escolar de tot el territori català i de desenvolupament universitari descentralitzat, de construcció de biblioteques, instal·lacions esportives, etcètera, de proveïment de recursos bàsics de la manera més general possible a tot el país, especialment aigua i energia, i amb especial èmfasi en el gas natural, i ja he dit abans que, precisament, entre d'altres, per raons d'equilibri territorial defensarem a ultrança la nostra agricultura i la nostra ramaderia, continuarem la política d'industrialització, difusa i de promoció del turisme en zones que fins ara l'havien explotat poc i, en general, accentuarem tot el que sigui aprofitament integral del territori.

Que convé continuar la política feta fins ara ho demostra, entre d'altres coses, l'evolució demogràfica del país. La demografia ve a ser —i vostès ja ho saben— com una integral d'una sèrie de dades sobre l'estat del país; doncs bé, les dades del cens de 1991 posen de manifest una inflexió en la tendència d'excessiva concentració que hi havia hagut durant molt de temps. De les quatre demarcacions provincials, de 1986 a 1991, cap no va perdre habitants, i de les que, de molt, cresqueren més..., i les que, de molt, cresqueren més —perdó—, foren Girona i Tarragona. De les quaranta-un comarques, vint-i-sis varen guanyar habitants, i de les quinze que en varen perdre, una és el Barcelonès —i en aquest cas la pèrdua de població no significa minva de dinamisme—, una altra el Solsonès, que en va perdre quatre —quatre habitants—, i n'hi ha quatre o cinc —comarques, algunes de muntanya— que en aquest moment ja s'estan recuperant però que, donat el llarg procés d'envelliment que han patit, trigaran a donar un balanç demogràfic positiu. I els saldos migratoris són positius en vint-i-nou comarques i negatius en dotze, una d'elles el Barcelonès.

En tot cas, el conjunt del territori català està evolucionant no prou bé encara, però d'una manera més positiva que fa deu o quinze anys. En aquest reforçament juguen un paper cada cop més important les ciutats mitjanes de Catalunya, que en general estan evolucionant molt bé i que contribueixen... —en general—, i que contribueixen decisivament a estructurar el territori; és una bona tendència si bé hem de vigilar el risc per a algunes comarques que el creixement econòmic i demogràfic es concentri només a les seves capitals.

També les comarques ara institucionalitzades a través dels consells comarcals tenen en això un paper important a jugar. N'hi ha moltes que el juguen ja, i en alguns casos molt positivament, i d'altres que no. Les que el juguen són les que han entès que els consells comarcals sobretot seran útils si posen l'accent a tenir iniciatives de dinamització i de servei a les entitats públiques i privades de la comarca.

Parlar del territori vol dir parlar també de la seva conservació, i això ens porta a un tema de gran transcendència i no només territorial, que és el medi ambient, és un tema que mereix una reflexió. Des de començaments dels anys vuitanta, la Generalitat ha pres iniciatives en aquest camp —podríem donar tota una relació de coses fetes—; per altra banda i sobretot pel que fa a residus urbans altres institucions, sobretot ajuntaments, havien actuat, i també en la neteja de platges, d'emissaris, etcètera. Però és indubtable que ni les institucions, començant pel nostre propi Govern, ni la societat en general havien fet d'aquest tema una prioritat, probablement això s'explica per una insuficient consciència del problema, però també per la preocupació dominant, almenys fins l'any 1986, de la crisi i de la recuperació econòmiques.

Després això ha canviat i durant els anys..., els darrers anys s'han fet moltes coses, tant pel que fa a residus com a sanejament d'aigües, com a contaminació atmosfèrica, com a acció prop de les empreses, etcètera. Ara la relació d'actuacions seria molt llarga, és molt llarga i important. Però s'han posat de manifest algunes insuficiències del nostre plantejament i, fins i tot, de la nostra —parlo del mateix Govern— percepció del problema —del Govern i de la societat. Canviar això ha estat com a mínim tan important com l'increment d'actuacions concretes. La creació de la Conselleria de Medi Ambient i la forma com ha actuat han contribuït decisivament a aquesta nova política mediamiental; també hi ha contribuït l'actitud i el treball de moltes entitats ecologistes.

Ara tenim molta més informació i també més transparència. Sense això no hi pot haver credibilitat, participació i responsabilitat dels ciutadans. Ara el concepte d'internalització dels costos de la natura en les activitats, en els serveis i els productes està admès i es comença a aplicar el de minimització de la contaminació i, de mica en mica, hi va havent més sensibilitat col·lectiva tant per part de la corporació com d'alguns sectors molt implicats en el tema, com ara els industrials i els ramaders. Aquesta sensibilitat col·lectiva ha de jugar en un doble sentit i encara de vegades no hi juga prou, o no es complementaritzen prou bé les dues exigències en un doble sentit —deia—: el de l'exigència d'un país net i el de l'assumpció del cost de les contrapartides que això comporta, poc o molt, per a tothom.

Ens cal sobretot tenir una visió global d'aquesta problemàtica. Vull dir que hem de voler un país que creixi, que produeixi, que consumeixi i que sigui net; ens cal un país que es transformi tal com calgui, on la gent pugui viure en el territori i del territori, però que no destrueixi la natura. També es pot dir a l'inrevés això: volem un país net, però que a més creixi i produeixi; volem un país respectuós amb la natura, el paisatge, la flora i la fauna, però que a més faci les carreteres que calguin.

En tot cas, dues coses són clares: una, avui, en l'ordre de prioritats del Govern de la Generalitat i crec que també de la societat, el tema mediamiental ha pujat molts esglaons; això és bo entre d'altres coses perquè —i aquesta és la segona cosa cla-

ra— un país de primera, l'any 2000 necessàriament haurà de tenir una qualitat humana i una qualitat global impossibles d'assolir sense una forta política mediambiental.

Sóc conscient de la importància del tema i de com afecta la sensibilitat de molta gent; d'altra banda fóra bo per al Govern explicar amb més detall el que s'està fent i el que es pensa fer, però avui no vull cansar més la seva atenció; per això els he parlat principalment d'alguns conceptes centrals i demà, si volen, podem entrar en més detalls.

Resumeixo el que he dit sobre política territorial dient que d'aquí a l'any 2000 podem haver aconseguit un territori molt més equilibrat. El Govern de la Generalitat treballarà en aquesta línia defugint tant el dirigisme estricte i la reglamentació rígida —que molt sovint resulten poc adaptats a la realitat— com el deixar fer que faria que sempre ploqués sobre mullat. Pretenem actuar més per incitació que per dirigisme.

Parlem ara de les persones, de les persones i de la societat; les persones i la societat, la gent, com personalment —vostès ja ho saben— m'agrada dir-ho, són el factor clau d'un país. Hi ha qui diu que en el camp industrial a Catalunya de vegades s'ha pecat de gastar molt en màquines i poc en les persones; és una crítica probablement justa en més d'un cas, que hem d'evitar a nivell empresarial, però més encara a nivell de país.

Permetin-me que breument em refereixi a la formació i al benestar, són temes de la màxima importància política i humana, però dels quals els he parlat molts i molts cops i, per tant, avui no m'hi estendré gaire.

Després de deu anys d'una acció molt intensa, en línies generals podríem donar per bàsicament resolta la problemàtica de l'ensenyament primari, bàsicament; però ara, l'aplicació de la reforma ens obliga a dedicar-hi una renovada atenció i una renovada inversió. La rapidesa en l'aplicació de la reforma dependrà de les possibilitats pressupostàries tant de la Generalitat com del Govern central —ja saben que el pressupost d'ensenyament del Govern central condiona en bona part el nostre. De tota manera —ho repeteixo—, pel que fa a la primària, el nivell general aconseguit tant en l'ensenyament privat com en el públic, en línies generals, és bo.

Pel que fa a l'ensenyament secundari, hem aconseguit arribar a una escolarització del 95%; en el cas del batxillerat, el nivell assolit és també satisfactori, però també hi ha hagut una millora notable en la formació professional; ho demostra l'evolució del nombre d'estudiants, la millora dels locals i dels equips i ho demostra molt la valoració positiva que, en general, els empresaris d'aquí i de fora d'aquí fan dels joves que contracta, procedents de formació professional. Però, malgrat això, aquí manca més camí per fer, a més, la reforma —com vostès saben— té un especial significat per a la formació professional.

La conclusió és que, pensant en el desenvolupament econòmic, però també en la bona sortida professional i social de molts joves, la formació professional ha de ser objecte durant els anys propers d'una atenció especial i en tres aspectes cal insistir: en el reforçament del caràcter dual, en l'adaptació creixent de les opcions dels estudiants, l'adaptació creixent de les opcions dels estudiants a les necessitats de l'economia i del mercat de treball, i en una intervenció creixent de l'empresariat i dels sindicats.

Permetin-me aquí un petit incís, un petit recordatori. Catalunya és l'única Comunitat Autònoma que té la competència de

la formació professional ocupacional, i és una competència important. I ho assenyalo per la importància que això pot tenir des del punt de vista del reciclatge i, en general, de la qualificació professional —si s'hi treballa bé, és clar.

Juntament amb la formació professional, les universitats han de ser l'altre punt central de l'acció de la Generalitat en el camp de l'ensenyament; ja s'ha progressat molt en aquest camp tant quantitativament com qualitativament: tenim més universitats, hi ha una col·laboració creixent entre el món científic i universitari i l'empresarial i econòmic, hi ha molt més reconeixement internacional.

Una publicació com el recent directori de l'oferta tecnològica de les societats catalanes posa de manifest la gran quantitat —insospitada, segurament, per molta gent—, la gran quantitat de serveis —i que els fan bé— que les nostres universitats ofereixen. I el recent creat Comitè per a la construcció d'una font de radiació de sincrotró demostra que tant per part de les universitats com del Govern de la Generalitat hi ha la voluntat de potenciar la recerca de primera línia. Són només dos exemples, com ho és —ara que el Pla quadriennal s'acaba— que el Govern de la Generalitat està preparant una nova proposta àmplia per d'aquí a l'any 2000.

Convé que les universitats, que no hem d'oblidar que són autònomes i per tant tenen un marge de decisió molt ampli —al marge del que diran els governs—, convé que les universitats actuïn molt atentes a l'entorn i a l'horitzó en què es mouen. I convé, finalment, que no rebutgin el paper que s'espera d'elles en el procés econòmic, però també que no deixin de respondre a la necessitat que la nostra societat té de les humanitats.

Tres punts últims vull subratllar sobre el tema de l'ensenyament: el primer és que l'ensenyament juga i ha de jugar —i ha de jugar en el futur— un paper bàsic de cara a la catalanització del país. El Govern de la Generalitat té la voluntat política que l'escola i tot l'ensenyament actuïn d'acord amb la Constitució i l'Estatut, i amb els principis de tolerància i respecte, i entén que això és compatible amb aquest paper que deia de reforçament de la identitat catalana en les noves generacions. El segon punt que volia comentar és la importància dels ensenyaments no reglats i dels centres de formació que els poden impartir; convé que n'hi hagi molts, especialment vinculats a concrets sectors professionals i empresarials que normalment són els que haurien de tenir la iniciativa. I el tercer punt que volia assenyalar és l'orientació internacional que hem de donar al conjunt del nostre ensenyament a través de l'ensenyament de llengües, però també d'intercanvis de beques, intercanvis d'estudiants, beques, etcètera. Com en tot, cal que la necessària contribució del nostre ensenyament a la consciència nacional catalana es completi amb una tasca important i eficaç d'internacionalització.

Pel que fa al benestar, les línies bàsiques d'acció ja estan definides. Si continuem treballant en aquesta línia —i tenim diners per fer-ho amb prou intensitat—, arribarem a l'any 2000 havent assolit un molt bon nivell europeu també en això; també en assistència geriàtrica —encara no hi som—, també en ajut eficaç als minusvàlids i a les organitzacions que se n'ocupen, també en atenció als infants abandonats i maltractats, etcètera; i també en instal·lacions i pràctiques esportives i en equipaments culturals, i també, naturalment, en sanitat.

El nostre objectiu segueix essent l'assoliment d'un bon sistema de finançament —després ja hi dedicaré dues paraules—, l'as-

soliment d'un bon sistema de finançament, la gestió empresarial de la sanitat i la garantia d'un bon nivell de qualitat assistencial.

Un sol punt desitjo tractar amb més detall en aquest capítol: el de l'habitatge. Durant aquests darrers anys, el Govern de la Generalitat ha mirat directament i indirectament d'incidir positivament en aquest problema, però amb resultats insuficients. Insuficients sota la nostra acció directa i insuficients els que a través d'altres institucions o dels privats s'haurien d'haver obtingut com a conseqüència de la invitació a l'oferta de col·laboració del Govern. És a dir, és veritat que durant els darrers anys hi ha hagut massa especulació per part dels privats, que això ha encarat el sòl i que consegüentment ha encarat l'habitatge; això és cert, però per a moltes institucions, l'habitatge tampoc no ha estat prioritari: no s'han fet les reserves de sòl que calia fer o bé s'han imputat al sòl públic compensacions i costos excessius, o simplement s'ha invertit en altres coses no sempre més necessàries, però sovint més agraïdes pel conjunt de la població.

Cal afegir que el Govern central, que es va comprometre a aplicar un pla d'habitatge ambiciós, s'ha retardat molt en la seva aplicació i, encara per acabar, he de dir que, fins fa ben poc, les entitats financeres en general hi han col·laborat poc.

Crec que diverses d'aquestes circumstàncies estan canviant, i que ara podem assolir resultats molt millors. Cal que ens hi esforcem perquè —vostès ho saben— el dret de l'habitatge és dels més elementals fins al punt que la mateixa Constitució en parla. I a més, és un dels que tenim més mal resolt. A més, afecta durament —entre altres— alguns sectors molt importants de la nostra societat, especialment la gent jove.

En conjunt, es pot dir que toco un d'aquells aspectes importants de cara a la cohesió social; de cara a la sensació de seguretat i de cara a la confiança en l'esdevenidor que convé que els nostres conciutadans tinguin.

Per totes aquestes raons, el Govern de la Generalitat durant els propers quatre anys —això ja es va anunciar fa poc— invertirà en aquest capítol 130.000 milions de pessetes, que es complementaran amb els 60.000 que s'ha compromès a aportar el Govern central.

En aquest capítol del benestar social i per a tancar-lo, vull recordar que hi ha uns quants principis a no oblidar i a no deixar de practicar —i torno a excusar-me amb vostès, perquè torna a ser molt repetitiu i, a més, semblen obvietats, són grans principis, però, de fet, els hem de tenir molt clars quan estem parlant de política a llarg termini—: l'un és que no podem optar per la competitivitat al preu que sigui, per això abans he dit: «creixement prioritari amb certes matisacions»; l'altre, complementari del primer, és que no hi ha benestar sense riquesa i creixement econòmic, no n'hi ha, i el tercer és que hem d'aspirar a fer un país de qualitat, i això vol dir un país amb un equilibri material, moral i cultural —ho repeteixo, disculpin-me per la reiteració.

Tot això lliga amb una altra visió, des d'un altre prisma, de les persones i de la societat, una altra visió que també és bàsica. Un país no va endavant sense cohesió i sense consens social, no hem promogut consens en el sentit polític o sindical, com molt sovint es fa, sinó en el més profund de coincidència en determinats valors i sentiments i de percepció de tenir interessos i sentiments comuns.

Un dels mèrits, un dels mèrits de la societat catalana ha estat evitar la dualització social i cultural gràcies a un alt grau de

mobilitat social. Desitjo subratllar-ho, això: no és que no hi hagi desigualtats a Catalunya i no és que no hi hagi classes, el que passa és que hi ha mobilitat social i que la gent té consciència que n'hi ha, i el que passa és que hi ha unes classes mitjanes de molt de gruix, i permeables. I això és una garantia molt eficaç —aquestes classes mitjanes—, una garantia molt eficaç —i la seva permeabilitat— contra la dualització.

Tot això és especialment important en el nostre cas. El nostre objectiu principal és la incorporació dels sis milions de ciutadans catalans en una sola comunitat. És fer que Catalunya sigui un sol poble. Aquest era el lema de les manifestacions democràtiques de mitjans dels anys 70: «Catalunya, un sol poble.» Ho recordo —ho recordo, això, perquè ningú no caigui, per oblit, en la temptació de creure que era un eslògan franquista, per allò de *Una grande y libre*—: «Catalunya, un sol poble», en manifestacions democràtiques dels anys 70.

Que això sigui possible requereix que la filosofia social i política del país sigui de caràcter global; és a dir, que el concepte de país no sigui exclouent de ningú i, per tant, si més no en principi, garanteixi l'atenció a tothom i ofereixi a tothom la possibilitat de promoció. Per integrar una societat i un país hem de ser capaços d'oferir expectatives col·lectives i personals a la gent: col·lectives i personals.

Catalunya, per tant, ha estat obligada en el passat —i ho segueix estant— a oferir constantment nous horitzons i noves perspectives a la seva gent; no es pot aturar —perspectives econòmiques, socials, culturals—, i ha d'estimular que objectivament... és a dir, que hi hagi base objectiva per a això, que objectivament els catalans puguin sentir autoestima, puguin estar contents de ser catalans. Amb altres paraules, això vol dir que durant els anys 90 Catalunya s'ha de proposar constantment nous horitzons col·lectius, però també de promoció personal, i assolir-los, aquests objectius, almenys en part. Tot això requereix un ciment cultural i un sentiment col·lectiu.

Catalunya és un país fet amb aportacions diverses i això s'ha de tenir en compte i s'ha de respectar, però necessita un eix cultural i un eix de sentiment col·lectiu que per raons històriques, però també actuals, ha de ser el propi del país. El que enllaça amb tota la seva història, el que explica allò que el país és i el que és capaç de fer de pal de paller.

Per altra banda —i això ja correspon al tema de l'entitat i del sentiment nacional, que després tocaré—, un poble que només es basés en el reeiximent material i individual dels seus ciutadans, a la llarga, no és viable. Un poble en el qual la gent només estigués preparada per estar a les madures i mai a les verdes, no seria viable. I per poder estar a les verdes s'ha de tenir una molt forta consciència de país, i un grau important d'arrelament i de sentit de pertinença.

Abans de deixar tancats aquests comentaris relacionats amb la nostra societat vull introduir un parell de temes: el de la gent gran i el de la jubilació, i el de la situació de la dona, amb especial referència al seu treball.

D'aquí a l'any 2000, un dels problemes més grossos que tindrem és el de la gent gran: residències, assistència domiciliària, medicina geriàtrica, etcètera. En això s'ha fet molt durant aquests darrers anys, però hi ha unes dades que no podem ignorar; els en donaré només una, ja prou demostrativa: l'any 1990, a Catalunya hi havia 25.000 persones de més de vuitanta-cinc anys, i l'any 2000 es preveu que n'hi haurà més de 100.000.

Encara que la gent no solament visqui més, sinó que visqui millor, aquesta xifra ens dona una idea del problema que ens ve al damunt. Aquest problema, com tants altres de caràcter social, arribarà a ser tan gros que les administracions soles no el podrem resoldre, i caldrà que tota la societat se n'ocupi, des de les famílies, que són les primeres responsables, per exemple, de la gent gran de casa seva, fins a les entitats de tota mena, amb o sense finalitat de lucre.

Lligat amb això hi ha un altre gran tema, el de les pensions. És un tema que ens hem de plantejar, poc o molt, a tot Europa. En principi, es considera, *grosso modo*, aproximadament, que quan per cada persona que cobra pensió de jubilació n'hi ha tres que cotitzen, a la seguretat social li sobren diners; quan la relació és de dos a un, els comptes ja no surten, i quan és de menys de dos a un, és la fallida. I aquest és el perill que tenim. Per altra banda, a Catalunya comença a ser evident que convé allargar l'edat laboral de la gent, almenys en alguns sectors i per a certes activitats. Seria bo per raons laborals i d'escassetat de recursos humans, això, i l'allargament de la vida i la millora de la salut ho permeten, i això tindria, a més, efectes positius per a l'economia i per a la seguretat social —allò que dèiem del tres a un, dos a un o menys de dos a un—, i, per altra banda, molta gent gran agrairia poder continuar treballant a ple temps o a temps parcial. Sobre aquests temes, aquest Parlament no té competències, però, de tota manera, ens cal tenir en compte aquests problemes, que, si no s'enfoquen bé, frenaran el nostre progrés durant els anys vinents, i probablement la qualitat de la nostra societat també la perjudicaran.

Pel que fa a la situació de la dona, el que cal és continuar i intensificar l'aplicació del Pla d'igualtat d'oportunitats en la línia definida per la Comunitat Econòmica Europea. Cal fer-ho per l'imperatiu del dret de les dones a gaudir de plena llibertat, però també aquí cal referir-se, d'una manera especial, al tema del treball: les dones en fan una qüestió central, i és cert que l'accés en bones condicions al treball és clau per a la plena inserció social i econòmica de la dona a la societat —de la dona i de tothom. Es reclama això en nom de la justícia i del dret de la dona a la seva realització personal, però potser no ens adonem prou que avui és, a més, una necessitat de la moderna economia: si avui, de cop i volta, la meitat de les dones que treballen pleguessin, el funcionament de l'economia i de la societat es col·lapsaria.

Tots aquests temes els hem d'estudiar bé perquè són complexos i presenten aspectes contradictoris. L'atur, per exemple, ens preocupa, i, en canvi, correm el perill de frenada del creixement econòmic per poca disponibilitat de mà d'obra; defensem el treball de la dona, i el necessitem, però, per altra banda, ens preocupa la baixa natalitat, una de les causes de la qual és precisament el treball de la dona. Podríem, potser, mitigar aquest problema amb una política de creació massiva de guarderies, però el cost ho fa molt difícil i, en tot cas, ho faria lent. I, finalment, és evident que tot això repercuteix bé o malament, segons els casos, en la institució de la família —ja ho hem dit abans, també—: el primer responsable del pare de cadascú de vostès o de la mare de cadascú de vostès són vostès mateixos, però això, evidentment, requereix una certa estructura familiar dels fills; o sigui, que bé o malament, tot això repercuteix en la institució de la família, i molts creiem que l'existència de les famílies sòlides és un bé moral i social per al país.

Tot això requereix un estudi seriós que, en part, la Generalitat ja ha engegat, des de l'Institut Català de la Dona, des de l'Institut Català d'Estudis Mediterranis i des del recentment creat Comitè Interdepartamental sobre la Família. En tot cas, tot això —la gent gran, la situació de la dona, el paper de les famílies, la possibilitat de continuar reforçant l'estat del benestar o no, les perspectives socials i d'habitatge de la gent jove—, tot això són coses —i moltes d'altres per l'estil— que condicionaran molt la Catalunya de l'any 2000.

Ara hem de parlar dels recursos econòmics. Per d'aquí a l'any 2000 assolir l'objectiu que vaig dibuixant, per poder-lo assolir, caldrà disposar de recursos importants, públics i privats, i saber-los mobilitzar. Això requereix, en primer lloc, resoldre bé —que no ho està— el tema del finançament autonòmic. El que ara vaig a dir ja és sabut i he tingut la temptació —per evitar el cansament de tots vostès— de no repetir-ho, perquè és sabut, però he pensat finalment que tinc l'obligació —i disculpin-me—, en aquest debat, de fer-ho constar, de dir-ho, de recordar-ho, que consti.

El nou sistema de finançament autonòmic per al període 92-96 havia de tancar-se el setembre de l'any passat, perquè s'hi havia d'incorporar el pressupost del 92, però no es va poder aprovar fins al 20 de gener d'enguany, i encara d'una manera incompleta que va obligar el conseller d'Economia i Finances a presentar un vot particular pel qual supeditava el vot definitiu al fet que es confirmés la correspondència entre l'esforç fiscal i la participació territorial a l'IRPF, tal com els representants del Govern havien acceptat —del Govern central, vull dir—, els quals —els representants del Govern central— varen fixar el 30 de juny com a data per a la conclusió de l'acord definitiu. Han d'entendre aquest vot particular i, per dir-ho així, cautelari, perquè això, la participació de l'IRPF és, des de fa uns quants anys ja, bastants anys, des de pràcticament després de l'últim acord, que va ser l'any 86, un objectiu molt principal del Govern de la Generalitat, que pretén, amb això, certament sí, millorar quantitativament el finançament, però que, sobretot, entén que és bo des de tots els punts de vista, i també l'autonòmic, al marge que es puguin donar més o menys diners —que això dependrà de l'evolució de l'economia—, lligar l'esforç productiu, l'esforç creador de riquesa del país amb el mateix finançament. Ens fa l'efecte que això és bo i per això li hem donat sempre tanta importància, ja des d'aleshores i per això varem fer aquest vot cautelari.

El text de l'acord, que conté el mètode de determinació del percentatge de participació dels ingressos de l'Estat, fou aprovat per la Comissió Mixta de Valoracions el 15 de juny i comportava, com a fet positiu afegit, que la quantitat destinada a normalització lingüística quedava incorporada al percentatge i, per tant, consolidada per als anys a venir. No els oculto que, a més, per nosaltres això té una lectura política positiva en un altre sentit, i és que, evidentment, és la consagració, la fórmula d'un fet diferencial; hi havia un fet diferencial clar i indiscutible, que és la llengua, evidentment, però que queda introduït en el tema del finançament.

De tota manera, el 15 de juny el conseller va emetre un vot particular idèntic al del dia 20 de gener. I aquesta és avui la situació, un any just després de la data en principi prevista. El tema està encallat, no sabem si per incapacitat del Govern d'aplicar el compromís contret o perquè se n'hagi desdit: hi ha discursos que ens diuen que ara sí, que ara va de debò, però

després hi ha declaracions que tornen a introduir el dubte. Ho repeteixo: està encallat, no sabem si per incapacitat del Govern d'aplicar el compromís contret o perquè se n'ha desdit. De fet, tan greu seria una cosa com l'altra. Vostès ho saben, que no està en el meu estil formular amenaces ni posar ultimàtums, no?, i per això em limito a dir —i ho faig amb preocupació, no pas amb alegria, oi?— que la no-resolució d'aquests problemes, que s'afegeixen a altres de caràcter no econòmic però que també denoten una política autonòmica regressiva —per exemple, em refereixo, entre altres coses, a tota una sèrie de lleis i projectes de llei i decrets que el Govern central té entre mans—, la no-resolució d'aquests problemes fa cada cop més difícil la relació i la col·laboració amb el Govern central i els socialistes. Simplement, em limito a dir això.

Permetin-me unes paraules sobre el finançament de la sanitat. Aquest tema ha arribat a ser molt greu, i ho és. Concretament, el deute sanitari de l'Administració central envers la Generalitat ha arribat a ser, a primers d'estiu, per diversos conceptes, de 130.000 milions que, fetes les deduccions del que la Generalitat devia al Ministeri d'Hisenda, era d'uns 86.000 milions. Darrerament, se n'han cobrat 21.000, però tot i això és fàcil d'entendre que, amb desfasaments així, el funcionament i la imatge de l'Administració central, però també de l'Institut Català de la Salut, se'n ressenten molt, i, naturalment, qui se'n ressent molt, també, són els proveïdors.

El 30 de juliol es va arribar a un acord gràcies al qual hem cobrat aquells 21.000 milions que he dit, i que preveu la forma de pagament de tot el que hi ha pendent. És un acord que té punts importants negatius, però que, amb tot, i gràcies als criteris que la Generalitat va defensar amb un punt —segons diuen— d'intransigència, ha estat millor del que es podia témer —si volen, demà els puc donar detalls sobre aquest acord.

En tot cas, disposar de prou recursos —ho repeteixo: públics i privats— requereix també una bona marxa de la nostra economia, al seu torn condicionada per tota l'economia occidental, i requereix una actitud creadora i emprenedora de la nostra societat. És per això que no podem callar quan veiem que la política econòmica espanyola no és la que reclama l'economia productiva, i és per això, també, que ens lamentem —ja tornant a casa— de la insuficient vertebració del món econòmic català. Perquè sense vertebració del nostre món econòmic, de la nostra burgesia, de les nostres forces productives, la gent pot guanyar diners, i fins i tot en pot guanyar molts, però sense vertebració no es té força econòmica, ni individualment ni, sobretot, col·lectivament.

Per a l'objectiu que ens hem proposat, que s'ha proposat no només el Govern de la Generalitat, sinó tot el país, anem curts de diners, anem curts de diners. En línies generals, hem fet bé, en el passat recent, de fer el que hem fet, però ara, pensant en el futur, cal fer una anàlisi a fons de les nostres possibilitats i definir unes noves prioritats, uns nous calendaris i unes noves maneres de fer. Senyores i senyors, hi ha una cosa molt elemental que no cal ser diputat per entendre-la: d'allà on no n'hi ha —es diu—, no en pot rajar. I, això, apuntin-s'ho bé vostès i tot el país: d'allà on no n'hi ha, no en pot rajar. I això és el que hi ha. I això val per a tot Espanya. De fet, aquest és el problema del ministre Solchaga i de tot el Govern central, però també el nostre.

Durant aquests anys passats, he intentat algun cop fer entendre a les forces polítiques i sindicals i al país en general, que

ens encaminàvem cap a una situació difícil de les finances públiques —concretament de les de la Generalitat i l'Administració local—, i no només per insuficiència d'ingressos o per fórmules de finançament, sinó per la despesa que fèiem. De les dificultats del Govern central, ja en parlen cada dia els qui ens n'han de parlar —no cal que ara jo hi insisteixi—, fins i tot hi va haver un dia que vaig voler fer aquest advertiment amb solemnitat, i fou aquí mateix, en aquesta tribuna, el mes de desembre de l'any 1988, i era un bon moment per dir-ho, perquè la inflexió de l'economia espanyola, en negatiu, en molts sentits es produeix a cavall del 88-89, i ara es veu, històricament, d'una manera molt clara. Doncs bé, vaig pujar aquí dalt d'aquesta tribuna al final de la discussió del pressupost de l'any 89 a fer aquest advertiment. De tota manera, amb poc èxit, perquè potser aquests darrers anys no es donaven les circumstàncies psicològiques perquè aquest missatge fos entès —i ho comprenc.

Per altra banda, he cregut que el que tots plegats gastàvem —ara parlo de Catalunya, no parlo de la resta d'Espanya, on el meu judici seria més crític—, el que tots plegats, les institucions diverses, els diversos sectors gastàvem, en general es gastava bé, per més que alguna prioritat fos força discutible i sobretot, sobretot, en general, gastéssim amb un punt d'alegria. Però ara ens cal, per una banda, un nou sistema de finançament —d'acord, ja ho hem dit—, però també ens calen unes noves prioritats que hem d'observar disciplinadament i sense demagògies, i sense caure en la facilitat; per altra banda, hi ha la seguretat que s'haurà de ser bastant disciplinat; per tant, més val que ho siguem ordenadament i —diguem-ne—, si podem, amb alegria, no?, perquè —ho torno a dir— d'allà on no n'hi ha no en pot rajar. Facin els números.

Per altra banda, l'economia de Catalunya no es defensa només des de Catalunya; actualment l'hem de defensar a través de la nova fórmula de finançament, però a més s'ha de defensar des del punt de vista de la política econòmica tant en el marc espanyol com en l'europeu. Després parlaré del posicionament geoeconòmic i geopolític de Catalunya, tocant el tema europeu, però ara permetin-me que parli de l'àmbit espanyol.

Darrerament s'ha discutit la política econòmica espanyola. Jo mateix hi he intervingut per allò que els deia, perquè la nostra economia i la marxa de la nostra economia en bona part depèn del que es fa a Madrid, i en aquesta discussió, almenys de cara a allò que a nosaltres més ens interessa, els arbres no han deixat ben bé veure el bosc. El fet bàsic que defensem —jo personalment i el Govern de la Generalitat— no és una mesura concreta, ni tan solament que sigui aquesta tan important del realineament de la pesseta i d'altres monedes europees —sobre això és conegut el meu parer—; però això no és el més important, el més important és que la política espanyola es faci tenint en compte l'economia productiva, i ara no la hi té: la política econòmica espanyola no té en compte l'economia productiva; i això no és només un problema també de la pesseta, de moltes altres coses. Que els països que no devaluen la seva moneda fan altres coses, i nosaltres no. Bé, això és un problema que ve de lluny, ve del segle XVIII, o com a tard ve del segle XIX, no? Sí. (*Rialles.*) Encara que haguem de venir de lluny seré ràpid, amb això...

Aleshores es va produir una dicotomia a l'Estat espanyol: per una banda, Catalunya es va orientar cap a l'economia productiva, com van fer diversos països europeus, va impulsar una

agricultura moderna, en part pensada per a l'exportació, i va fer la revolució industrial; en canvi, la major part de la resta d'Espanya no va fer aquesta transformació, i fins i tot la part de la seva economia que es podria haver orientat en aquest sentit va recular. I a partir d'aquell moment a Espanya hi ha només dues..., no hi ha només dues economies, sinó que hi ha dues mentalitats econòmiques i dues doctrines: una és la productiva, cada cop amb més predomini industrial —històricament va anar així— i amb l'indispensable i no sempre suficient component mercantil —ja ho he dit abans—; i l'altra doctrina, l'altra actitud o mentalitat, es pot definir de diverses maneres segons els moments, però en tot cas mai no posa l'accent en la producció, és a dir en la creació de nova riquesa; normalment aquesta segona mentalitat ha estat més propera al poder polític i a l'Administració central que la primera, la qual, en canvi, és la que en termes generals es pot dir que ha donat lloc a la burgesia.

Bé, i ara assistim a una nova versió d'aquesta dicotomia tradicional; i jo crec que a tot Espanya li convindria bascular cap a la mentalitat productora de riquesa i no seguir tan condicionada per la mentalitat administradora de riquesa, ja sigui immobiliària o terratinent, ja sigui financera. En tot cas, és evident que per assolir un objectiu de l'any 2000, que estem definint, Catalunya necessita poder treballar en un marc polític, econòmic, de signe productiu, amb preocupació predominant per la competitivitat i, per tant, amb una política econòmica a nivell espanyol que no és la que es fa avui.

Canviant de tema, tot el que he anat dient fins ara va dibuixant una Catalunya que d'aquí a l'any 2000 hagi progressat cap a ser un país econòmicament pròsper, molt al dia en tots sentits, amb cohesió social, capaç de facilitar les necessitats bàsiques de tota la seva gent, però amb això no n'hi ha prou; això sol podria fer de Catalunya —és una comparança que ja m'han sentit altres vegades— la Llombardia d'Espanya, i el nostre propòsit no és ser la Llombardia d'Espanya. Consta que sento gran admiració per la Llombardia i que a l'hora de buscar referències —vostès ho saben—, referències que poguessin ser especialment útils per a Catalunya, models, en certs aspectes, vaig triar entre altres la Llombardia. Però la Llombardia no és una nació dintre d'Itàlia i Catalunya és una nació dintre d'Espanya, i la seva vertebració interna no es fa com Catalunya —la de la Llombardia—, com Catalunya ha de fer la seva. Com abans ja he dit, a Catalunya la vertebració dels sis milions de catalans s'ha de fer sobre la base d'un eix cultural propi i d'un sentit, d'un sentiment de pertinença que requereixen una identitat catalana forta i consolidada, una consciència i uns sentiments catalans més extensos, i més poder polític, i més poder institucional, i perquè això sigui possible caldrà, també, que d'aquí a l'any 2000 una Espanya diferent..., caldrà una Espanya diferent d'aquí a l'any 2000, i un encaix diferent de Catalunya en el conjunt espanyol.

Darrerament s'ha parlat molt d'això; s'ha tornat a parlar de la refundació d'Espanya, d'una nova Espanya, d'una Espanya feta des de la diversitat i la pluralitat, d'una Espanya feta des de la perifèria, d'una reforma en profunditat de l'Estat que faci possible la plenitud nacional de Catalunya, etcètera —són expressions textuais o quasi textuais. I tot això són expressions recents de diverses personalitats polítiques que no pertanyen a Convergència i Unió, i són expressions que, com poden comprendre, no són noves, i sobretot no ho són per a mi, perquè algunes d'elles jo les he utilitzades fa temps i, per tant, per

algunes d'elles, si més no, podria sentir d'antuvi interès i simpatia. I caldrà que hi aprofundim, en això, i que en parlem, perquè honestament he de dir, ara per ara, no estic gens segur que dites per mi tinguin el mateix significat que ara de vegades se'ls dóna; en tot cas, per parlar d'un aspecte concret, per exemple —i no perquè em vulgui aturar en l'aspecte, sinó pel que hi pot haver darrere d'això, o per sota d'això, inconscientment i de bona fe, evidentment—, per exemple, no crec que Barcelona hagi de ser la segona capital institucional d'Espanya. Ser la segona capital, o la primera, per la força de la seva economia o de la seva tecnologia, o també per la seva capacitat d'elaborar missatges, un programa, un projecte d'interès general espanyol que sigui més eficaç i mobilitzador que qualsevol altre, i que això es fes en un marc que, a més, naturalment, garantís la personalitat nacional de Catalunya, això ens convé, això sí; però no si del que es tractés fos fer res que s'assemblés a un retoc superficial i estètic d'un decorat sota del qual la realitat no fos modificada profundament. És això el que a través..., el que s'ha de parlar..., efectivament, ho hem d'aclarir.

Perquè fins ara Espanya només ha acceptat canvis fins a cert punt, i només determinats canvis. Per altra banda, per més que Espanya evolucioni, Catalunya sempre serà dintre d'ella un cos diferenciat, i aquest és el problema; el problema és el fet diferencial. Permetin-me que m'aturi un moment en aquests dos punts.

Espanya accepta determinats canvis i alguns dels canvis, precisament, han estat en bona part impulsats des de Catalunya; des de primers de segle i abans, fins i tot abans, Catalunya ha propugnat la democràcia —i de vegades hem estat bastant solets, no del tot solets, però bastant solets en el conjunt d'Espanya reclamant-la—, l'autonomia, l'europeisme —vam estar solets fins fa quinze anys o vint—, la modernització, el reforçament de la societat civil; cinc objectius, aquests, cinc objectius que han estat assumits i més o menys aconseguits per l'Estat espanyol. I es podria parlar d'èxit històric de Catalunya durant el segle XX, perquè ha contribuït molt a això i en part és veritat, és un èxit històric, nostre, i d'Espanya també, és clar. Però Espanya es resisteix a portar els canvis fins a admetre plenament la seva pluralitat, que no és una pluralitat de peculiaritats —com es deia i de vegades es diu—, sinó de nacions; és una pluralitat de nacions. I això fa impossible la definitiva superació d'un malestar, d'una incomoditat que fan veure fantasmes i amenaces a l'horitzó, fora de Catalunya, i que a nosaltres ens engavanyen i també ens creen greus incomoditats. Jo he de dir que aquests fantasmes que es veuen fora de Catalunya, jo no els veig, però sí que és cert que, si l'any 1992 hi ha polítics no només de partits declaradament nacionalistes que han d'utilitzar les expressions que abans he enumerat, és que la situació autonòmica i la de Catalunya en el conjunt de l'Estat segueix sense resoldre's. Permetin-me que ho repeteixi: segueix sense resoldre's.

Aquests fantasmes que deia es podrien dissipar —i s'haurien de dissipar, em sembla a mi— si es tingués present que a l'Europa occidental, a final del segle XX, per a un poble com el nostre l'objectiu a reclamar no és la independència, sinó el reconeixement ple de la seva personalitat i el reconeixement d'un estatus propi, d'un estatus propi dins de l'Estat. Evidentment, és un objectiu que va bastant més enllà del grau d'autonomia institucional que ara tenim i també més enllà, en termes no estrictament autonòmics, de l'actual capacitat de prendre decisions i més en-

lla de l'actual estatus lingüístic i cultural, i que no és compatible amb la uniformització de les autonomies. Permetin-me que ho repeteixi: no és compatible amb la uniformització de les autonomies. I això s'ha d'entendre i ja sé que serà difícil.

Però en tot cas, tornant al començament, el que sí queda clar és que aquest objectiu és del tot compatible amb els estats actuals i amb el procés d'unificació europeu. Abans la seguretat i la força dels estats depenia de les seves fronteres, del seu exèrcit i, en general, de tot el que es podia incloure en el terme de sobirania; i era opinió generalitzada que també depenia de la seva unitat; es deia que hi havia d'haver una unitat fèrria —era l'adjectiu que s'utilitzava sempre: fèrria—, perquè això garantia que cap potència exterior no podria destruir el país o afeblir-lo fent lleva en fissures internes. Però avui això ja no és així, avui en molt bona part la força d'un país depèn de la seva competitivitat econòmica, del seu nivell cultural i científic, de la seva cohesió social, de la seva capacitat d'elaborar i projectar missatges positius, de la seva creativitat. I per altra banda, cap estat de l'Europa occidental pretén crear problemes interns a l'estat veí jugant amb fets diferencials. En tots aquests sentits la Comunitat Europea, a la qual pertanyem i volem pertànyer i volem que es desenvolupi més i més, la Comunitat Europea és un antídote a la modificació d'estructures estatals —estructures portes enfora de l'Estat, vull dir, no portes endintre, evidentment.

O sigui, que els temors no tenen cap fonament, i en nom d'ells, en nom d'aquests fantasmes no hi hauria d'haver oposició a més reconeixement i més llibertat —dintre d'Espanya i de la Comunitat— de Catalunya. De vegades sembla que aquest camí estigui cegat, o que la solució que s'ofereixi sigui de caràcter retòric i paternalista, però personalment crec que es va anant i s'anirà anant cap a aquí per la força dels fets i perquè les identitats van agafant força. Referint-me a un fet molt recent i molt important, positiu, la manera com s'han desenvolupat els Jocs ho demostra; però si aquest procés s'interrompés, tindria conseqüències negatives per a aquesta Catalunya de l'any 2000 de què parlem, perquè la cohesió interna, els fets socials vertebradors, la mateixa seguretat, la mateixa confiança i autoestima, la creativitat i tot això que, a més, per altra banda, són factors que fan possible l'obertura, tot això, que són coses molt necessàries per a aquest projecte, va lligat al sentit d'identitat.

Fins avui, amb els instruments institucionals, polítics, culturals i socials que tenim hem pogut mantenir —i reforçar, crec— la cohesió interna i la capacitat vertebradora que deia, i si, per una banda, això ha facilitat el progrés del país, per l'altra ha permès consolidar elements bàsics de la nostra identitat. Això explica la moderació, la confiança i la tranquil·litat catalanes. Però els resultats assolits són poc definitius i massa insatisfactoris i, per tant, a la llarga, o aviat, no és segur que la insuficiència de llibertat i de poder no condueixi a una situació d'ofec que obligaria no Convergència i Unió sinó a tot el país a canviar d'estratègia.

Nosaltres treballarem amb serenitat i amb esperit constructiu —com hem fet fins ara—, i obert, perquè el procés de més reconeixement i més llibertat vagi endavant; ho farem com vaig dir el passat mes d'abril, és a dir, no fent de la reivindicació el nostre objectiu, ni únic ni principal. Però dintre d'aquesta manera de fer serena i constructiva, ens oposarem a totes aquelles actituds i iniciatives que ho volen dramatitzar tot perquè, el que realment volen —actituds i iniciatives de fora d'aquí i d'aquí— és

una Catalunya inerte i descafeïnada. Són gent que, quan es parla d'una Catalunya en la qual la catalanitat, allò que és català, fos secundari..., ara, evidentment nosaltres volem que sigui el principal. Són gent que quan es parla de la necessitat de defensar la llengua catalana amb mesures que li permetin superar alguns handicaps —de vegades són objectius i de vegades són fruit de la història recent— posen el crit al cel. Jo els convido que llegeixin, que s'assabentin, per exemple, del que fa o diu la ministra de la Francofonia a França, *Madame Tasca*, a favor de la llengua francesa, del seu ús científic o empresarial o cultural —si volen demà els ho puc explicar—, allò mateix dit aquí per mi o pel conseller Guitart, al servei d'una llengua amb molts més problemes que el francès —i que a més és la nostra— provocaria en aquests sectors —que pertanyen a més d'un grup polític, aquí n'hi ha molts de Madrid, però també alguns aquí— penoses reaccions antipatriòtiques, l'adjectiu és aquest: «penoses reaccions antipatriòtiques».

I el to volgudament amable del meu discurs fa que no posi altres exemples. En tot cas, quedi clar que mantindrem i intensificarem la política de reforçament en intensitat i en extensió de la llengua, de la cultura, del dret, del sentiment, de les institucions, de la mentalitat que són propis de Catalunya, és a dir, de tot allò sense el qual Catalunya no hauria existit ni fa centenars d'anys ni en el segle XX ni avui ni existiria l'any 2000.

Un altre objectiu que Catalunya ha d'encalçar per arribar ben situada a l'any 2000 és posicionar-se bé des d'un punt de vista geoeconòmic i geopolític. No trobar el seu lloc és un gran handicap per a qualsevol país. Espanya, per exemple, fins fa poc no l'ha trobat, ara sí. Durant segles ha estat amb un peu dintre i un peu fora d'Europa —parlo en termes polítics, no culturals i, òbviament, no geogràfics oi—, però en termes polítics, un peu fora, un peu dintre, oscil·lant entre la retòrica hispano-americana, una amistat suposada i inoperant amb els països àrabs, i un també inoperant tercermundisme, i de vegades, també, un cert europeisme. Ara Espanya ha optat decididament i amb absoluta prioritat per Europa, i a partir d'aquest moment la seva acció interna i externa ha guanyat molt en eficàcia.

Històricament, Catalunya ha tingut tres horitzons o tres dimensions: l'espanyola, que cronològicament no és la primera, però que ha jugat i juga el paper determinant; l'europea, que és la que marca el seu naixement i es manté durant tota la seva història, i amb certes intermitències, però també important, la mediterrània. De fet, Catalunya es troba en el punt de confluència geogràfica i històrica d'aquestes tres coordenades, i quan es diu que Catalunya és el nord del sud o el sud del nord, en el fons no es diu res de gaire diferent del que ara estic dient, amb una fórmula feliç, això sí. Segons com, no és cap avantatge això de tenir tres horitzons, històricament tampoc no sempre ho ha estat, perquè ha introduït elements de dispersió perjudicials, de vegades, però és la nostra realitat, som el que som, i és la nostra realitat i, com que ho és, hem de mirar de treure'n profit i de vegades n'hem sabut treure, i espero que ara serà una d'aquestes vegades.

Ja he parlat —i de fet tots plegats en parlem constantment, no parlem d'altra cosa, no?— de la fèrtil i al mateix temps conflictiva presència de Catalunya en el conjunt de l'Estat espanyol. No cal que hi insisteixi ni tampoc cal que parli més de la vocació europea de Catalunya, tant en un cas com en l'altre hem d'aspirar a reforçar la nostra posició en aquests marcs i el nostre pro-

tagonisme tant com puguem. Això serà difícil segons com siguin les estructures europea i espanyola. Una comunitat europea molt burocratitzada, molt tecnocràtica i amb temptacions dirigistes i centralistes no ens aniria bé. Ens interessa el reforçament dels òrgans comunitaris centrals, però sempre que se'ls pugui controlar democràticament. Per altra banda, una comunitat en què els estats acabessin essent els únics que decidissin tampoc no ens aniria bé. En canvi, l'aplicació a fons del principi de subsidiarietat ens seria favorable i l'enfortiment del regionalisme també. I sortim de la base que els estats actuals és el que ens convé i creiem que és el que convé a Europa i creiem que s'hi podria arribar, sortim de la base que els estats autònoms es mantindran, però escapçats per dalt, Parlament Europeu i Executiu Comunitari, i per baix, regions i nacionalitats.

Ens convé també que dintre d'Europa la nostra àrea geogràfica sigui especialment dinàmica; aquesta àrea, sobretot, és la Mediterrània nord-occidental, és a dir, el centre i nord d'Itàlia, el sud-est francès de Lió, Tolosa, amb tota la costa mediterrània francesa i la costa mediterrània espanyola. És una àrea que no ens hem inventat, és una realitat geogràfica i econòmica. Jo podria dir, amb un cert seguit de ritmes històrics, i, segurament, també, una àrea amb grans coincidències humanes. I avui tota ella —allò que dèiem dels ritmes històrics— té un ritme similar. Avui, després del gran i clàssic corredor del desenvolupament europeu de sempre, que és el que va d'Amsterdam a Milà i a Florència, aquest arc mediterrani nord-occidental és l'altre eix, el segon eix de desenvolupament fort a Europa, i no costa imaginar que Catalunya pot ser, pot aspirar a ser el cor d'aquest arc mediterrani, i, és evident que en aquest sentit la ciutat de Barcelona representa una gran carta, un trumfo d'un pes extraordinari.

Aquest arc mediterrani, amb els països que té al darrere —Espanya, França i Itàlia—, ha de tenir molt present tota la problemàtica del nord d'Àfrica. La problemàtica allà —l'ha de tenir present—, i les repercussions que pot tenir aquí. I, nosaltres hem de tenir..., els catalans hem de tenir i hem de procurar que Espanya defineixi i apliqui també una política nord-africana que tingui molt en compte el desenvolupament d'aquesta zona.

Hi ha un darrer punt que cal resoldre bé per progressar amb força i que no vull deixar d'esmentar. N'hi ha d'altres, però no puc ser exhaustiu del tot, m'allargo molt més del compte, vostès em perdonaran, però comprendran que per parlar d'aquí a l'any 2000 es necessita temps.

Bé, ara, aquest punt que vaig a dir ara sí que no el voldria «deixar en el tinter», i és el de l'Administració pública. Vull començar per dir una cosa: parlar malament de l'Administració, com parlar malament dels polítics, és massa fàcil, es presta a l'exageració i a la caricatura i sovint és poc o molt injust. Per altra banda, de tractes amb l'Administració, en té tothom, i tothom espera que li resolgui quelcom, al seu gust i de pressa; naturalment de pressa, sobretot, si es tracta d'una cosa que li han de fer a ell, si és una cosa que li han de fer al veí demana grans lentituds; a tots ens passa, això. I tothom ha tingut una experiència negativa amb l'Administració; per tant, és molt fàcil i s'ha d'anar en compte. Ara, jo els vull dir una cosa: jo considero, com a norma, que una manera bona de tenir una imatge exacta de quelcom de casa nostra és recollir moltes impressions de gent de fora —ho faig sempre. Doncs bé, els estrangers, sovint no donen a la nostra Administració una nota tan baixa com

li solem donar nosaltres, i entenc per Administració, la nostra —la de la Generalitat—, la de molts ajuntaments i la central. No la situen dalt de tot del rànquing, no, això no, però tampoc a baix. Dic això perquè no ens hi arrepengem, perquè no permetem que el país fàcilment s'hi arrepengi, i perquè, com he dit, s'arriba, de vegades, a ser injust.

Ara, un cop dit això, he d'afegir que no tenim una administració prou bona i que una condició de competitivitat i d'eficàcia és tenir justament això, una bona administració. La nostra Administració ha millorat, si bé encara —ho torno a dir— no la tenim prou bona. Concretament, la Llei dita d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat té segons l'opinió general, un caràcter innovador que ha obert moltes possibilitats. Una d'elles ha estat, per exemple —els diré uns quants exemples—, l'obertura de les oficines de gestió unificada; una altra, l'aplicació a trenta-tres supòsits del silenci positiu administratiu —i n'hi haurà més—, altres iniciatives que estan donant bons resultats s'han pres en el camp de la gestió de personal, gestió administrativa, contractació administrativa, etcètera. Tot això s'ha impulsat, s'ha fet impulsat pel Centre Assessor, per l'estudi de l'organització administrativa de la Generalitat, que està fent bona feina encara que fosca i poc agraïda, poc vistosa; aquestes coses són fosques, poc agraïdes, poc vistoses.

Els explicaré una anècdota que explico molt sovint i que, per tant, alguns de vostès ja coneixen. No fa gaires anys —una anècdota certa, real—, no fa gaires anys un amic meu que vivia a Amsterdam va haver de trametre un paquet postal a la seva mare que vivia a Bordeus, a l'oficina de correus el funcionari li va pesar el paquet i li va dir, val tant. Bé, l'amic va pagar i se'n va anar. Al cap de quinze dies va rebre una carta de la Direcció General de Correus que li deia: «Tal dia vostè va enviar un paquet des de tal oficina i el funcionari, per error, li va cobrar un florí de més. Li adjuntem el florí i li preguem que ens disculpi.» Bé, és clar, pot semblar que una administració així és molt cara, però no és així, és simplement fer bé les coses, és a dir, fer-ho amb una bona estructura organitzativa i amb esperit de servei. Per altra banda, amb una administració així el Govern del país té molta força moral. Quan Holanda, els anys 73 i 74 es va trobar amb la crisi energètica com tots els països, va ser el primer que va poder cridar la gent i els va dir: «Escolteu, això té molt mala pinta, això anirà molt malament, convé que a partir de l'any que ve el valor adquisitiu dels holandesos baixi un tres o un quatre per cent», i la gent ho va acceptar, perquè quan es té una administració i un govern on et tornen un florí que has pagat de més no pots no creure-te'ls quan et diuen que cal prendre certes mesures d'austeritat.

Bé, nosaltres hem d'aspirar —ja sé que n'estem lluny— a tenir unes administracions com aquestes. Això sol —ho repeteixo— serà un gran factor de competitivitat i també de cohesió social i de confiança col·lectiva. Per tant, intensificarem actuacions com les que abans he dit i per fer-ho amb més energia i amb més autoritat política, sobretot amb més autoritat política, i que els funcionaris de la Generalitat sàpiguen que va de debò, que hi posarem tot l'accent polític, ja que l'esmentada Comissió haurà passat a dependre de Presidència.

Però —ho repeteixo— les nostres administracions són millors del que se sol dir, i faig el prec que no es caigui en l'exageració crítica perquè l'exageració no sol ajudar a millorar les coses. I,

a més, vull dir una altra cosa per acabar aquest capítol. De vegades s'atribueix a mala gestió burocràtica de la Generalitat o dels ajuntaments o de l'Administració central el que simplement és escassetat de recursos; és a dir, les administracions sovint paguen tard. Com volen que paguem puntualment, si a principis d'estiu el Govern central ens devia 85.000 milions de pessetes per sanitat? Es fa difícil pagar puntualment, no és possible pagar puntualment. I això ens passa a tots, al Govern central, a la Generalitat, als ajuntaments, o gairebé a tots, i aleshores, això s'atribueix a mala gestió i no ho és, simplement és que no hi ha prou diners. Cal tenir en compte, simplement, quan es parla de l'Administració, també, aquest aspecte.

Senyores i senyors diputats, he mirat —sento haver-los de dir que encara no acabo—, he mirat de sistematitzar el meu discurs, he mirat, he dedicat diferents capítols a la població, a l'evolució del producte interior brut, al sistema productiu, al territori, a la societat, a Catalunya com a nació, a Espanya, al posicionament de Catalunya, a l'Administració, etcètera. I tot això ho he fet en un marc temporal ben definit, els anys 90, i l'any 2000 com a porta d'entrada cap a una situació europea que, si tot va bé, operarà plenament durant la primera dècada del segle vinent i a la qual caldrà haver-se sabut adaptar.

Però, malgrat aquest esforç de sistematització, podria ser que el meu plantejament no hagués quedat prou clar. Per tant, per a la seva comoditat i per a la meua vaig ara a donar una llista de temes concrets sobre els quals hem d'actuar si volem arribar a l'any 2000 a una situació favorable; serà com una mena de *tableau de bord* que els governants, l'oposició i el país, és a dir, tothom, podran anar seguint i veient si actuem com cal. I quan dic «si actuem» vull dir el Govern i el conjunt de les forces polítiques, però també tothom. Un país no el fa només el Govern, com vostès ja saben perfectament.

Avanço que aquesta relació que en realitat es desprèn de tot el que he estat dient abans —també serà repetitiva— pot semblar i és una llista d'obvietats, però això no treu que, si en els punts que vaig a esmentar, que són una cinquantena, exactament cinquanta-un, (*remor de veus*) som capaços d'actuar-hi eficaçment, l'any 2000 tindrem el país que volem.

Veig que aquesta llista de cinquanta punts els fa més por del real, és molt enumerativa només, però jo els voldria fer notar una cosa. Oi que estem parlant de què hem de fer d'aquí a l'any 2000? Per tant, no passa res si hi dediquem una estona més. A vostès els és pesat, però a mi també, i en tot cas, vostès tenen a partir d'ara una relació de fets que els permet seguir almenys el que el Govern de la Generalitat entén que s'ha de fer i en el qual es compromet a treballar no tenint segons quins èxits, però sí a treballar.

En fi, en tot cas, i parlant novament de la seva paciència, la llista és aquesta: primer, creixement demogràfic suficient; segon, migracions des del doble punt de vista quantitatiu i de l'origen; tercer, grau d'integració de les migracions; quart, grau d'envelliment de la població; cinquè, estat de salut de la població; sisè, evolució del fet familiar; setè, nivell d'educació; vuitè, qualificacions professionals; novè, disponibilitat de mà d'obra; desè, reciclatge i mobilitat de mà d'obra; costos salarials; grau de rigidesa legal o laboral a les empreses; inversió productiva; recerca i desenvolupament; domini de les noves tecnologies; creixement econòmic global i per càpita; captació d'inversions estrangeres; inversió catalana a l'estranger; nivell

de vocació empresarial; comercialització interior i exterior —interna i internacional—; nombre d'empreses mitjanes i grans de nivell internacional; sistema de comunicacions interiors i exteriors; sistema de transport; sistema de telecomunicacions; disponibilitat d'aigua a tot el territori; disponibilitat d'energia a bon preu; difusió de les activitats industrials i turístiques; manteniment del sector agrícola i ramader; qualitat de l'entorn mediambiental; qualitat de vida en general; força de la societat civil —iniciatives, associacionisme, etc.—; sentit de ciutadania; vocació de voluntariat; conductes i actituds socials; valors individuals, familiars i col·lectius; situació i paper de la dona a la societat; grau d'estructuració del món econòmic i empresarial; estructura, representativitat i actituds del moviment sindical; edat de jubilació i situació de la gent gran; paper i situació en la societat de les persones disminuïdes; situació de la llengua catalana, especialment pel que fa al seu ús social; força i difusió i situació en el conjunt de la societat de la cultura tradicional catalana, consum cultural; nivell internacional de la cultura catalana; evolució del sentiment de pertinença a Catalunya de la població catalana; grau d'eficiència de l'Administració catalana i, en general, de l'eficàcia del sector públic; ampliació i consolidació de les competències autonòmiques; adequat i suficient finançament autonòmic; paper preponderant i en molts aspectes únic a Catalunya de l'Administració autonòmica; reforçament de l'autoritat, del prestigi, del paper preponderant a Catalunya de la Generalitat com a institució; capacitat d'adequació al marc de la Comunitat Europea, i —el darrer— imatge de Catalunya a l'exterior.

Ja ho dic, la llista, vostès em diran d'obvietats, però jo els repeteixo que suposant que així sigui, si d'aquestes obvietats en fem realitats positives tindrem un país de primera fila i, en tot cas, és el *tableau de bord* que el govern de la Generalitat pensa seguir i a través del qual vostès també poden fer el seu control. Si sobre algun en concret d'aquests, vostès en volen detalls, que evidentment ara no els donaré, demà estic a la seva disposició.

En termes més generals, vostès poden dir-me: «El que volem saber és com el Govern pensa actuar sobre això, no en termes concrets, sinó en termes generals.» Doncs, mirin: fonamentalment com fins ara. I per què com fins ara? Perquè el país en línies generals, durant els darrers anys —i de fet durant tota la dècada dels vuitanta— ha anat endavant. Ho demostra l'evolució del producte interior brut, ho demostra la valoració que se'n fa des de fora, ho demostra la formació de la seva personalitat com a país, ho demostra la seva convivència i la seva cohesió social, ho demostra com han anat els Jocs Olímpics. Els Jocs ens posicionen bé de cara al futur i ens obren perspectives noves, però a part d'això els Jocs demostren que Barcelona i Catalunya eren capaços de fer aquests Jocs que han sortit tan bé, que les seves institucions funcionaven, que es disposava de recursos humans, per exemple, i tècnics, de qualitat, que el nivell cultural era bo i que el país en conjunt i la ciutat de Barcelona en especial eren capaços de fer un gran esforç en molts i diversos camps. Si això no hagués estat així, si fos veritat que les institucions no funcionaven, si fos veritat que el país no tenia cohesió en els fets bàsics i fonamentals, si bé és veritat que el país no havia reeixit en el seu esforç per posar-se al dia en molts i molts aspectes, aquests Jocs Olímpics que, entre altres coses tenen el gran mèrit que s'han fet des d'aquí i per gent d'aquí —això és molt important—, no s'haurien pogut fer.

O sigui que, com allò que es diu de la prova del nou, és una demostració que el que entre tots, però evidentment la primera institució del país —el Govern de la Generalitat i el Parlament de Catalunya—, hem fet durant els anys 80 ha estat, en línies generals, bé. Per tant, el que hem de fer és mantenir la mateixa línia d'actuació. Ben entès que estem en un moment que podria requerir alguns canvis. Pensin que a Europa hi ha molts països que estan en una situació de crisi, almenys amb problemes seriosos. El cicle dels anys 80 s'ha acabat; Espanya no és una excepció, i, per exemple, pel que fa a la política econòmica, s'imposa a Espanya que hi hagi un canvi, també que el tema del finançament autonòmic ha arribat a un punt que per la mateixa credibilitat del nostre govern ens pot obligar a modificar alguns aspectes de la nostra política —i de fet ja ens hi obliga—, per altra banda la crisi més o menys forta que ens ve a sobre i la greu problemàtica financera de totes o quasi totes les institucions vulguis que no inflexionarà determinades línies d'actuació. Però el que no canviarem, el que el Govern de la Generalitat no canviarà, són les línies mestres de la nostra política, perquè creiem que el progrés del país en tots sentits, i ara m'hi acabo de referir, a més de la ratificació electoral i fins i tot les més recents enquestes postelectorals demostren que la línia que estem seguint és correcta.

Alguns d'aquests possibles canvis de grau, no d'orientació, es notaran en el proper Projecte de llei pressupostari. La relació que els he llegit de cinquanta-un punts és molt exhaustiva i no se'n desprenen prioritats, però és que d'aquí a l'any 2000 —i estem parlant d'això—, hem de treballar amb tota l'amplitud del front. Podem tenir un, dos, tres punts fluixos, però si podem quedar ben situats de cara a la dècada ja plena europea del 2000, 2010, hem caminat endavant en tot això o en gairebé tot això. En canvi, a més curt termini, per d'aquí un mes, sí que hem de fer passar alguns objectius per davant d'altres, i aquests ara segons els meus criteris han de ser els següents: primer, la competitivitat en el terreny industrial agrari i turístic; segon, tot el que reforci la cohesió social i territorial; tercer, alt nivell de formació; i quart, com sempre, els elements bàsics de la identitat catalana.

Senyores i senyors, com sempre, l'autèntic debat es produirà demà. El meu discurs d'avui simplement pot contribuir a obrir aquest debat, però a més d'això és —i és en aquest sentit que els agrairia molt que el considerin— el meu llibre de ruta i és el llibre de ruta del Govern de la Generalitat; és el que procurarem seguir en la nostra actuació, el que procurarem que faci seu el país i el que ens servirà a nosaltres de punt de referència.

I una última cosa els vull dir. El període que vivim de moment no és propici a les grans maniobres; això sí, si es vol és una època bona per resoldre amb calma problemes difícils, però serenament. Em refereixo a problemes estructurals com els que amb més o menys propietat s'expressen amb termes com la re-

fundació de l'Estat. Però això requereix molta voluntat política, per això he dit, i ho he repetit: «si es vol, si és una època bona». Això requereix molta voluntat política i molt control de la situació política, no solament voluntat, molt control, és a dir molta autoritat. Es donen ara aquestes condicions a Madrid? Sembla que ara no i no és que sigui una bona notícia en cert sentit, però sembla que ara no. Ara bé, no em fa recança dir això, encara que pot provocar comentaris crítics a la premsa i a la classe política, fins i tot a l'opinió pública, em fa recança perquè és així i nosaltres no ho podem canviar.

D'altra banda, això no ens ha de desanimar. Si dura gaire aquesta situació més hi perdran d'altres que nosaltres perquè —i per això, sobretot, no em fa recança— nosaltres, i ja ho acabo d'explicar, hem guanyat i podem seguir anant guanyant, potser molt a poc a poc, però seguir anant guanyant posicions. I en guanyem. Tenim uns instruments insuficients, però que ens han servit si més no en part. Crec que és un mèrit del poble català i les seves institucions d'haver-los sabut utilitzar. I seguirem guanyant posicions durant un temps que, finalment, haurà estat un interregne a condició, a condició que anem endavant —i això sí que ho podem fer— en allò que és el més important. I el més important de tot és la força interna del país, és el seu equilibri, el seu dinamisme, la seva capacitat d'iniciativa en tots els terrenys, i la seva autoestima. Que sigui i que se senti un poble; és això el més important.

I que en això no reculem, n'estic convençut. És per això que la situació actual, tot i els punts foscos i frustrants que té, no m'inquieta, i crec que el poble català també intueix això mateix, només cal —això sí— que aquesta serenitat ens faci forts i tenaços i no esdevingui somnolència, que no esdevingui —que això podria ser un perill— plàcida acceptació de realitats insatisfactòries però còmodes. Per això va ser bo que al costat de l'entusiasme olímpic i del magnífic esperit d'autodisciplina, del formidable i magnífic esperit d'autodisciplina, realment exemplar, del poble català hi hagués al costat d'això i també amb un marc d'autodisciplina i de saber què s'havia de fer, que hi hagués durant tres mesos una manifestació constant de sentiment nacionalista, de catalanitat afirmativa, joiosa i ajustadament reivindicativa, també ajustadament reivindicativa, perquè, senyores i senyor diputats, recordant una frase que no és meua, ens cal que la paciència no ens faci covards, que el progrés, que hi és, no ens faci cofois i que el que s'ha assolit no faci oblidar a ningú el que algú podria pensar —no ho faci oblidar a ningú— que només som a la meitat del camí. Moltes gràcies per la seva atenció.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor president.

La sessió continuarà demà a les deu del matí. Se suspèn la sessió.

(És un quart de dues del migdia.)

MANUAL PARLAMENTARI

Publicacions del Parlament de Catalunya
21,5 x 17 cm.

Collecció de fulls intercanviables i actualitzables amb les referències de consulta més freqüent per al treball parlamentari.

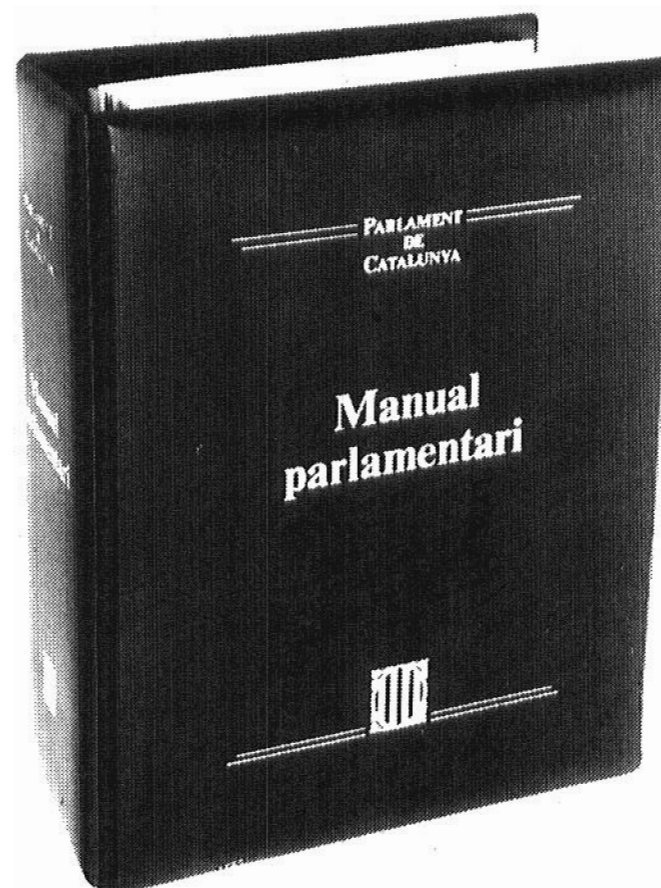
Cada full porta en lloc destacat l'índex de la secció, la subsecció i l'apartat a què pertany, i, si escau, un número de foli, de manera que no hi hagi dubtes quant a la seva col·locació.

L'obra consta de :

- a) Arxivador de plàstic termosoldat estampat en or i amb anelles, amb capacitat per a 500 fulls.
- b) Separadors de seccions de cartolina plastificada.
- c) Blocs de fulls corresponents a una secció o una subsecció tancats en bosses de plàstic soldades.

SECCIONS

- A. Normes bàsiques
 - A.1 Constitució Espanyola
 - A.2 Estatut d'Autonomia de Catalunya
 - A.3 Llei de Desenvolupament Bàsic de l'Estatut
 - A.4 Normes d'Autonomia Reglamentària del Parlament
 - A.5 Llei Orgàniques de l'Estat
- B. Els Diputats i els Grups parlamentaris
 - B.1 Resultats Electorals
 - B.2 Diputats de la Legislatura Actual
 - B.3 Grups Parlamentaris
- C. Els òrgans de la Cambra
 - C.1 El Ple del Parlament
 - C.2 El President i la Mesa del Parlament
 - C.3 Junta de Portaveus
 - C.4 Diputació Permanent
 - C.5 Comissions Parlamentàries
 - C.5/1 Comissions permanents legislatives
 - C.5/2 Comissions permanents no legislatives
 - C.5/3 Comissions de legislatura
 - C.5/4 Comissions creades per llei
 - C.5/5 Comissions d'investigació
- D. Règim i govern interior i serveis del Parlament
 - D.1 Estatuts de Règim i Govern Interior
 - D.2 Normes Complementàries de Règim Interior
 - D.3 Horaris Generals i Calendari Parlamentari
 - D.4 Organigrama dels Serveis del Parlament
 - D.5 Gabinet de Presidència
 - D.6 Oficialia Major del Parlament
 - D.7 Serveis Generals
 - D.8 Servei d'Ofidoria de Comptes i Caixa
- E. El treball parlamentari
 - E.1 Resum de Dades del Treball Parlamentari
 - E.2 Índex de Tramitacions
 - E.3 Referència dels Textos Aprovats en Anteriors Legislatures
- F. Directori institucional
 - F.1 Generalitat de Catalunya
 - F.2 Administració de l'Estat a Catalunya
 - F.3 Principals Serveis d'Administració Local de Catalunya
 - F.4 Altres Institucions de Catalunya
 - F.5 Institucions i Administració Central de l'Estat
 - F.6 Parlaments i Govern Autònoms
 - F.7 Organismes Internacionals

PREUS

	PTA
— Obra completa, amb els 457 fulls editats fins ara	1.500
— Arxivador	200
— Joc de separadors	60
— Blocs de fulls disponibles:	
A.1 Constitució Espanyola (i Índex analític)	220
A.2 Estatut d'Autonomia (i Índex analític)	100
A.3 Llei de Desenvolupament Bàsic (Conté:	
A.3/1 Llei del Parlament, el President i el Consell Execu- tiu de la Generalitat (i Índex analític)	
A.3/2 Llei del Consell Consultiu de la Generalitat (i Índex analític)	
A.3/3 Llei del Síndic de Greuges (i Índex analític)	
A.3/4 Llei de la Sindicatura de Comptes (i Índex analí- tic)	
A.3/5 Llei de Finances Públiques de Catalunya (i Índex analític)	
A.3/6 Llei de Normalització Lingüística a Catalunya (i Índex analític)	280
A.4 Normes d'Autonomia Reglamentària del Parlament (Conté:	
A.4/1 Reglament del Parlament de Catalunya	
A.4/2 Apèndix del Reglament del Parlament	
A.4/2.1 Normes interpretatives o supletòries dels arti- cles del Reglament del Parlament	
A.4/2.2 Normes supletòries dels preceptes del Regla- ment del Parlament	
A.4/3 Índex analític del Reglament del Parlament i de l'A- pèndix del Reglament)	150
A.5 Llei Orgàniques de l'Estat (Conté:	
A.5/1 Ley Orgánica 2/1979, de 3 de octubre, del Tribu- nal Constitucional, i Índex analític)	75
B.2 Diputats de la Legislatura Actual (Edició 01.12.84)	420
B.2 1.ª actualització (01.03.86)	45
C. Els òrgans de la Cambra	75

2.ª EDICIÓ

Jaume Sobrequès
Francesc Vicens
Ismael E. Pitarch

Prefaci dels M. H. Srs.
Heribert Barrera
i Miquel Coll i Alentorn

Publicacions
del Parlament
de Catalunya

EL PARLAMENT DE CATALUNYA

Barcelona 1987. 504 pàgines. ISBN 84-505-6832-3
Preu: 10.000 PTA.

Paper couché i rellegadura en
símil pell, estampada a 4
colors, protegida amb
sobrecoberta d'ace-
tat transparent

231
fotos a tot color
i a tota plana, originals
de Francesc Català i Roca
i altres fotògrafs i arxius

78 fotos històriques en blanc
i negre, reproduïdes en bitò

15 gràfics i esquemes sobre l'organització
i el funcionament parlamentaris

C O N T I N G U T

Prefaci del M. H. Sr. Heribert Barrera
Prefaci del M. H. Sr. Miquel Coll i Alentorn

**La institució parlamentària en la
història de Catalunya**, per Jaume
Sobrequès i Callicó

Origen
Major edat el segle XIII
El funcionament de les Corts Medievals
L'època d'or de les Corts
Les Corts i la crisi del segle XV
Les Corts escenari del redreçament
polític
**Progressiva decadència de les Corts els
segles XVI i XVII**
La desaparició definitiva de les Corts

El Palau del Parlament, per Francesc
Vicens

La Ciutadella de Felip V
Un segle i mig de repressió

L'arsenal de la Ciutadella
D'arsenal a palau reial
De palau reial a Museu
La instal·lació del Parlament durant la
República
L'etapa actual

El Parlament de Catalunya, per
Ismael E. Pitarch

I. Crònica del Parlament
*El parlament de la Generalitat restaurada
(1932-1939)*
Composició del Parlament
Esdeveniments històrics més importants
en la vida del Parlament
La funció legislativa
La funció de control
Altres funcions del Parlament
El Parlament de la Generalitat restablerta
Les eleccions al Parlament de Catalunya

II. Les funcions del Parlament
La naturalesa i la funció del Parlament
El sistema d'autogovern de Catalunya
Característiques del Parlament
La funció i les competències legislatives
del Parlament
Les funcions de creació, control i impuls
de l'acció política i de govern
La funció electiva
La funció integradora i solidària
El funcionament del Parlament
L'elecció del Parlament
Els diputats
La seu i el temps de treball
Els òrgans del Parlament
El sistema de treball i de decisió
El procediment legislatiu del Parlament
El control i l'impuls polític de l'acció de
govern
La publicitat i el coneixement del
Parlament
Els serveis del Parlament

SUBSCRIPCIO

**BUTLLETÍ OFICIAL
DEL
PARLAMENT DE CATALUNYA**

☐ i Edició impresa
☐ m Edició en microfitxa

**DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT DE CATALUNYA**

CONDICIONS

La subscripció és anual, per anys naturals. El període de subscripció fineix, doncs, el 31 de desembre de cada any. Les altes produïdes durant el curs de l'any es comptaran, als efectes de cobrament, des de la primera setmana de cada trimestre natural, sigui quina sigui la data de subscripció dins aquest trimestre.

La tramesa regular dels exemplars de subscripció (impresos o en microfitxa) començarà en rebre's l'import corresponent i la butlleta de subscripció degudament emplenada.

El subscriptor que no renovi la subscripció abans del venciment serà donat de baixa; tan bon punt es rebrà l'import de la renovació es reprendrà la tramesa del Butlletí, però sense dret als exemplars no rebuts.

L'Administració de les publicacions oficials del Parlament pot modificar en qualsevol moment el preu de subscripció, el qual tindrà efectes, per als subscriptors ja donats d'alta, a partir de la primera renovació de subscripció. Els preus de subscripció vigents consten al peu d'impremta de cada número de les publicacions oficials.

El pagament es pot fer:

- a) En metàl·lic, a la Caixa del Parlament
- b) Per transferència bancària, al compte número 500-5-22559-41 de la Caixa d'Estalvis de Catalunya
- c) Per gir postal
- d) Per xec registrat (el xec no registrat no serà admès).

BUTLLETA

Nom

carrer núm.

telèfon població codi postal

desitja subscriure's al ☐ BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA ☐ ☐

☐ DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA ☐ ☐

☐ BUTLLETÍ OFICIAL i al DIARI DE SESSIONS (subscripció conjunta)

☐ ☐

d'acord amb les condicions establertes i els preus vigents,

a partir del dia de de fins al dia 31 de desembre de 19

Amb aquesta finalitat, i amb data de de 19 envia

per (gir/xeu al portador) núm. la quantitat de pessetes

..... de de 19 ...

Signatura

**BUTLLETÍ OFICIAL
i
DIARI DE SESSIONS
DEL PARLAMENT
DE CATALUNYA**

Palau del Parlament
Parc de la Ciutadella
08003 Barcelona

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Edició i subscripcions: Servei de Publicacions del Parlament de Catalunya,
Palau del Parlament, Parc de la Ciutadella, 08003 Barcelona. Telèfon 300.62.63.

Subscripció anual (edició impresa o edició en microfitxa): 6.000 pessetes.

Subscripció anual conjunta amb el Butlletí Oficial del Parlament

de Catalunya (edició impresa o edició en microfitxa): 13.000 pessetes.

Número solt (edició impresa o edició en microfitxa): 120 pessetes. (Preus amb IVA inclòs).

Dip. Leg. B-27.966-80. ISSN 0213-7976 (general) ISSN 0213-7984 (sèrie P)

